

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**

**ГОДИШЕН ДОКЛАД НА  
РЪКОВОДСТВОТО  
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ  
ОДИТОР И  
ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

**31 декември 2015**



**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА  
НА „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД  
ЗА 2015**

## Съдържание

<b>ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКАТА .....</b>	<b>3</b>
<b>ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА.....</b>	<b>4</b>
<b>ХАРАКТЕРИСТИКА НА ВЪНШНАТА СРЕДА.....</b>	<b>5</b>
<b>МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ОБСТАНОВКА.....</b>	<b>5</b>
<b>БАНКОВ СЕКТОР .....</b>	<b>6</b>
<b>ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА .....</b>	<b>8</b>
<b>ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ.....</b>	<b>8</b>
<b>КРЕДИТИРАНЕ.....</b>	<b>8</b>
<b>УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА.....</b>	<b>10</b>
<b>КРЕДИТЕН РИСК .....</b>	<b>11</b>
<b>ПАЗАРЕН РИСК.....</b>	<b>11</b>
<b>ОПЕРАЦИОНЕН РИСК .....</b>	<b>12</b>
<b>БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО .....</b>	<b>12</b>
<b>КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ .....</b>	<b>12</b>
<b>УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКАТА.....</b>	<b>13</b>
<b>СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА .....</b>	<b>14</b>
<b>СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕЛИ. ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ.....</b>	<b>14</b>
<b>СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА .....</b>	<b>16</b>
<b>ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО .....</b>	<b>16</b>

## ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКАТА

„Българска банка за развитие“ АД (ББР, Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество под наименованието “Насърчителна банка” АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ЗББР). С него е уреден обхвата на дейността на Банката и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества.

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката. Акценти в дейността на Банката са предекспортното, експортно и мостово финансиране. Традиционно Банката ще продължи да предлага инвестиционно по характер финансиране за малкия и среден бизнес при удължена първоначална срочност и релаксирани изисквания към обезпеченията. Към 31.12.2015 г. внесенят основен акционерен капитал е 601 774 хил. лв. (31.12.2014г.: 601 774 хил. лв.), като се състои от 6 017 735 обикновени поименни акции с право на глас, с номинал 100 лева. Банката е изпълнила изискванията на БНБ за минимално изискван акционерен капитал за упражняване на банкова дейност, както и капиталовите изисквания на ЗББР. Собствеността на капитала се разпределя както следва: 99,9999% се притежава от Република България, представлявана от Министерство на финансите, 0,0001% се притежава от Банка ДСК.

За изпълнение на своите цели ББР формира финансова група заедно с две свои дъщерни дружества – „Национален гаранционен фонд“ ЕАД (НГФ) и „Микрофинансираща институция Джобс“ ЕАД (МФИ Джобс).

На 05.05.2015 г. в Търговския регистър към Агенцията по вписванията са вписани допълнения и изменения в Устава на ББР.

Съгласно Устава, кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

Предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия, финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия.

Банката предоставя и други видове кредити по ред, определен от Управителния съвет като експозиция към един клиент или група свързани клиенти, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки по смисъла на Регламент 575/2013/ЕС, след отчитане на ефекта от редуцирането на кредитния риск, не може да надвишава 10 (десет) на сто от приемливия (собствения) капитал на Банката. В случай на възникване на експозиция в нарушение на горния лимит и като следствие от бизнес комбинация и/или друга сделка, Управителният съвет уведомява Надзорния съвет и прави предложение за метода, срока и необходимостта от нейното регулиране, за което иска потвърждение от Надзорния съвет.

Банката не кредитира следните дейности/кредитополучатели:

1. Дейности, които са в несъответствие с националното законодателство, включително за опазване на околната среда;
2. Дружества, с неизвестен краен контролиращ собственик.
3. Политически партии и свързани с тях лица;
4. Дружества и организации с нестопанска цел;
5. Медии;
6. Дейности, свързани със спорт и спортни прояви;

## 7. Други забранени от закона дейности.

В подкрепа на развитието на икономиката и с цел предоставяне на финансова подкрепа за всеки бизнес, Банката може да финансира/рефинансира дружества със задължения, класифицирани в кредитния регистър при БНБ в групи „Необслужвани“ или „Загуба“ (или еквивалент на такава класификация, в случай на нормативни промени), към момента на кандидатстване за кредит от ББР, след потвърждение от Надзорния съвет.

Управителният съвет взема единодушно решение за формиране на експозиция към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 5% от собствения капитал на Банката, при спазване изискванията на Закона за кредитните институции и вътрешните правила на Банката.

Седалището на „Българска банка за развитие“ АД е гр. София 1000, район „Средец“, ул. „Стефан Караджа“ №10. Към 31.12.2015 г. персоналят на Банката е 151 служители.

## ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

През 2015 г. развитието на Банката бе белязано от значителни по мащаб реорганизиращи дейностите и проекти. Така например в края на първото полугодие е осъществено организационно и функционално моделиране, което да отрази промените в бизнес модела на ББР. Развиваните в минали периоди идеи и проекти за развитие на клонова мрежа, вливане на институционализирани продуктови линии в състава на Банката бяха отхвърлени като противоречащи на оригиналната идея за изграждане на банка за развитие.

В рамките на 2015 г. е извършено значително по мащаб осъвременяване на вътрешно нормативната уредба, целящо привеждането и в съответствие с измененията в банковото законодателство на ЕС. Особено внимание беше отделено на транспонирането на разпоредбите и дефинициите на Регламент 575/2013. С подкрепата на Ърнст и Янг България ООД, Банката извърши необходимата подготовка за предстоящия преглед на качеството на активите от страна на БНБ.

Особено интензивно е развитието на продуктивния портфейл на Банката. Бяха разработени програми за изкупуване на задължения на разпоредители с бюджетни средства. Редица фирми от строителния бранш изпълняващи проекти финансирани по ОП се възползваха от ускореното разплащане, станало възможно чрез програмите на ББР.

В условия на висока ликвидност и подтиснат ръст на кредитирането от страна на търговските банки, ББР предложи нова продуктова линия за индиректно финансиране на малките и средни предприятия. Иновационният продукт, програма „Напред“, съчетава атрактивни ценови условия с възможността за споделяне на кредитния риск с банките партньори. В допълнение бе разширен обхвата на целевите групи посредници (включени бяха кооперативи и лизингови компании) чрез създаване на специфични продукти. По този начин се постигна съществено развитие на подпортфейла с продукти за индиректно финансиране на МСП.

Значителен е приноса на ББР при реализацията на Национална програма за енергийна ефективност. Следва да отбележим, че ББР успешно проведе преговори с редица МФИ с цел осигуряване на необходимото финансиране. Наред с това предостави необходимата финансова и банкова експертиза във всички фази на организирането на програмата.

## ХАРАКТЕРИСТИКА НА ВЪНШНАТА СРЕДА - МАКРОИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА И БАНКОВА СИСТЕМА

### Макроикономическа обстановка

През 2015 г. българската икономика отбеляза един от най-високите си растежи през последните години, а ситуацията на пазара на труда значително се подобри. Ръстът на физическия обем на Брутният вътрешен продукт през 2015 г. е 3%. Принос за растежа имат всички негови компоненти по крайно използване. Външното търсене, измерено чрез динамиката на нетния износ, имаше по-висок принос за растежа през първата половина на годината, докато през втората половина на годината водещ принос за динамиката на българската икономика има вътрешното търсене както по линия на ръста на крайното потребление, така и по отношение на инвестициите. Също така благоприятна е и динамиката на пазара на труда. Заетостта продължи да се увеличава, като през четвъртото тримесечие на 2015 г. тя достигна 3,061 хил. души. (Наблюдение на Работната Сила), а нивото на безработица намалю до 7,9%. Средната номинална работна заплата отбелязва ръст от 8,8%, което е ускорение в сравнение с периода 2012-2013 г. и се обуславя, както от регулярните промени в трудовата нормативна база (преди всичко минималните осигурителни прагове), така и от нарасналото търсене на квалифициран труд в определени икономически дейности.

В следствие на относително високият ръст на износа, наблюдаван през първата половина на годината, салдото по текущата сметка се задържа положителна през цялата 2015 г. Нейното салдо за 2015 г. е в размер на 541 млн. евро или 1,2% от БВП. Заедно с това се наблюдава подобряване на структурата на износа, като се повишава относителния дял на износа на стоки с по-висока степен на преработка, а намалява относителния дял на изнесените суровини.

Стойността на Преките Чуждестранни Инвестиции за 2015 г. е в размер на 1,575 млн. евро или 3,5% от БВП.

Касовото салдо на държавния бюджет за 2015 г. е в размер на 2,472.9 млн. лв. или 2.9% от БВП. Наблюдава се относително висок ръст на приходната част на бюджета. Постъпилите приходи и помощи по консолидираната фискална програма (КФП) за 2015 г. са в размер на 32,205.1 млн. лв., или с 1,8% повече спрямо актуализираните годишни разчети и с 9,5% (2,796.0 млн. лв.) повече спрямо 2014 г. В структурно отношение данъчните приходи нарастват с 1,828.6 млн. лв. (7,9%), неданъчните приходи с 245.1 млн. лв. (7,1%), а постъпленията от помощи (основно възстановени средства от Европейската комисия) с 722.3 млн. лв. (24,7%). Отнесени към брутния вътрешен продукт, приходите и помощите по консолидираната фискална програма нарастват от 35,2 % от БВП за 2014 г. на 37,3% от БВП за 2015 г., което представлява увеличение с 2,1 процентни пункта. Реализираният дефицит по консолидираната фискална рамка в основна степен се дължи на високото усвояване на средства по оперативните програми на ЕК.

През 2015 г. се наблюдава съществено намаление на частния външен дълг. В рамките на годината той намалю с около 4,650 млн. евро (с 13,6 пп като отношение към БВП) и към края на 2015 г. е в размер на 28,146 млн. евро. Външният държавен дълг достигна своята най-висока стойност през март, след което започна да намалява и към края на 2015 г. достигна по-ниска стойност спрямо края на 2014 г. Към края на декември 2015 г. външният държавен дълг е на стойност от 5,998 млн. евро или 13,4% от БВП.

За втора поредна година българската икономика регистрира дефлация, като през първата половина на 2015 г. дефлацията в страната беше една от най-високите сред всички страни членки на ЕС. Стойността на Хармонизирания Индекс на Потребителските Цени (ХИПЦ) за 2015 г. е -0.9%, а средногодишната му стойност е -1.1%. Очакванията са, че в ЕС и Евронзоната периодът на ниска инфлация (под целевата стойност от 2% годишна инфлация) ще се удължи, което накара президентът на ЕЦБ, Марио Драги, през октомври да заяви, че нараства вероятността през 2016 г. ЕЦБ да увеличи своите количествени облекчения като инструмент за справяне с рисковете от дефлация. Основните фактори, които доведоха до отрицателната инфлация в страната е динамиката на цените на горивата на международните пазари, което допринесе за намаляването на цените на стоки и услуги, пряко свързани с тях (топлоенергия, газ за битови нужди, течни горива за превозни средства, транспортни услуги и др.) Други стоки и услуги, допринесли за намаляването на общия ценови индекс в страната, са дълготрайни стоки за потребление, както и намаляването на цените на групата на комуналните услуги (наеми, ремонт и поддържане на жилища, вода, електричество, газ и др.).

### **Банков сектор**

През 2015 г. банковата система остана стабилна и добре капитализирана. Като цяло тя се характеризира с висока доходност и според първоначалните, неаудирани данни реализира висок финансов резултат, най-висок за последните пет години.

Финансовите активи на банковата система към края на 2015 г. са на стойност от 87,5 млрд. лв. В рамките на годината те се увеличиха с 2,4 млрд. лв. (2.8%). Най-вече нарасна побързоликвидната част от активите (парични средства в сметки и финансови активи). Една от причините е, че в края на 2014 г. и началото на 2015 г. Фондът за Гарантиране на Влоговете в България възстанови гарантираните по закон влогове на депозитантите в ТБ КТБ, които останалите търговски банки в последствие не успяха бързо да алокират като кредити за клиенти от нефинансовия сектор. Освен това депозитите на фирми и домакинства продължиха да се увеличават през цялата година (през втората половина на 2015 г. това до известна степен беше подкрепено и от притока на гръцки предприятия и граждани, желаещи да открият сметки в България), докато кредитите и вземанията за нефинансови институции претърпяха минимални изменения през годината. В края на 2015 г. депозитите на граждани са на стойност от 44,4 млрд. лв. и се увеличиха през годината с 3.4 млрд. лв. (8.3%), докато депозитите на некредитните институции (предприятия, държавно управление и финансови институции извън кредитните) се увеличиха с 2,2 млрд. лв. (9.5%).

Кредитите за предприятия намаляха през 2015 г. с 1 млрд. лв. (3.0%) и в края на 2015 г. са на стойност от 33,3 млрд. лв. Кредитите за домакинства почти не се измениха и в края на 2015 г. стойността им е почти същата, както и в края на предходната година – 18,3 млрд. лв. (увеличение от 21,6 млн. лв. или 0.1%). Необходимо е да се отбележи, че през 2015 г. намалява стойността, както на жилищните кредити (с 540 млн. лв. или 5.8%), така и на потребителските кредити за домакинства (с 268 млн. лв. или с 2.9%). Така в края на 2015 г. жилищните кредити са на стойност от 8,8 млрд. лв., а потребителските кредити за домакинства са на стойност от 8,7 млрд. лв. Увеличават се единствено другите кредити за домакинства, които компенсират намалението на другите два вида кредити за домакинства.

Намалението на кредитите за предприятия, както и на жилищните, и потребителски кредити за фирми се наблюдава в условия на постоянно подобряване на условията на предлагане на заемни средства (най-вече намаляване на лихвените проценти по кредитите).



Високата ликвидност на търговските банки (коефициентът на ликвидните активи на банковата система е 36.71% в края на 2015 г. срещу 30.12% в края на 2014 г.) и подобряващите се условия по отпусканите кредити показват, че предлагането на заеман ресурс от страна на банките е високо. Ниската динамика на кредитите за предприятия и домакинства се дължи на слабото търсене на заеман ресурс от страна на клиентите, както и от недостатъчното наличие на добри бизнес проекти, които да бъдат одобрени за финансиране от търговските банки.

През 2015 г. се наблюдава постепенно подобряване на качеството на кредитния портфейл на банковата система. Това е първата година от 2008 г. насам, когато се наблюдава трайна тенденция на намаление на дела на кредитите с просрочие над 180 дни. Към края на 2015 г. делът на „лошите“ кредити в общия портфейл за некредитни институции е 15.35%, докато в края на 2014 г. стойността на показателя е била 16.86%. Според данните от Паричната статистика на БНБ стойността на „лошите“ и реструктурирани кредити е намаляла с 426 млн. лв. и в края на годината те са на стойност от 8,8 млрд. лв. Заедно с подобрението на структурата на кредитния портфейл се наблюдава и известно намаление на разходите за обезценка на банковата система. През 2015 г. търговските банки са направили разходи за обезценка на стойност от 1,1 млрд. лв., което е с 51,3 млн. лв. по-малко в сравнение с 2014 г. (4.5%). Трябва да се отбележи, че почти една трета от обезценката за цялата 2015 г. е направена през декември и вероятно е свързано с подготовката на търговските банки за предстоящата през 2016 г. оценка на качеството на активите. Банковата система приключи 2015 г. с висок финансов резултат, като печалбата след данъци е на стойност от 898 млн. лв. (неодитирани данни). Това е най-високият финансов резултат на банковата система от 2009 г. насам. Възвращаемостта на активите на банковата система достигна 1%, а възвращаемостта на капитала надхвърли 8%. Увеличаването на печалбата в сравнение с 2014 г. се дължи на по-високия нетен доход от лихви (увеличение от 139 млн. лв.), по-високия нетен доход от такси и комисионни (увеличение с 62 млн. лв.) и по-ниски разходи за обезценка (намаление с 51 млн. лв.). Основната тенденция в динамиката на лихвените равнища, както по депозитите, така и по кредитите, през 2015 г. е в посока на намаление. Това се обуславяше от високата ликвидност на банковата система и предлагане на заеман ресурс, както и от много ниските лихвени равнища на международните пазари, в следствие на водената политика от ЕЦБ и FED. В края на годината БНБ, също допринесе допълнително за намаляването на лихвените равнища, най-вече по-привлечените средства в страната, като въведе отрицателна лихва от -0.3% за средствата, държани по сметки в централната банка и надхвърлящи нуждите за поддържане на минималните задължителни резерви с повече от 5%.

През първото тримесечие на 2015 г. лихвените равнища по кредитите нов бизнес се колебаеха в диапазона 7-7.5%. От второто тримесечие на 2015 г., обаче, лихвените равнища по нови кредити отново тръгнаха надолу. Търговските банки, в следствие на достъпния евтин привлечен ресурс, стабилизирането на макро средата в страната и подобряването на очакванията за растеж през следващите години, както за България, така и за ЕС като цяло, засилиха конкуренцията помежду си при привличането на нови клиенти и в отпускането на нови кредити. Увеличи се и процесът на преговаряне на условията по съществуващи кредитни договори за фирми, като новите условия в повечето случаи са по-благоприятни за фирмите. През третото и четвъртото тримесечие на 2015 г. усредненият лихвен процент за кредити нов бизнес, оригинален матуритет, вече се колебае около и малко под 5%. Очакванията са EURIBOR да остане нисък през 2016 г., което предполага, че през следващите дванадесет месеца едва ли ще съществува сериозен натиск за обръщане на тенденцията в динамиката на лихвените равнища по кредитите. В същото време е твърде вероятно лихвените равнища, нов бизнес, да са се



доближили до своя минимум и най-вероятно ще се колебаят в диапазона 4,5-5,0% преди да се обърне тренда в тяхната динамика.

През 2015 г. лихвените равнища по депозитите на фирми и домакинства също намаляха. Факторите, които определят тази тенденция са високата ликвидност на банковата система и ниската инфлация в страната, а през декември допълнителна роля имаше и въведения от БНБ отрицателен лихвен процент по „свръхрезерва“. Въпреки, че лихвените равнища по депозитите достигнаха историческите си най-ниски равнища, реалният лихвен процент продължава да бъде положителен.

## **ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА**

През 2015 г. продължи процеса на модернизация и осъвременяване на дейността на ББР, като същевременно Банката продължи да увеличава обемите на дейността си.

### **Организационно развитие**

С цел повишаване ефективността на процесите в Банката, през първото шестмесечие беше разработен проект за нова Организационна структура на ББР, който влезе в сила от 1 юни. Заедно с промяната на структурните звена се измениха щатното разписание, функционалните характеристики на звената и длъжностните характеристики на служителите на Банката. Изменен е бизнес моделът на ББР. С решение на УС на ББР от 05.03.2015 г. е отменено решение от 31.10.2013 г. по отношение на вливането на МФИ ДЖОБС ЕАД в ББР. В резултат от това беше решено отношенията с микро предприятията да бъдат развивани чрез МФИ ДЖОБС като самостоятелно специализирано дъщерно дружество. Паралелно с гореописаните организационни промени е изменена и концепцията по отношение на развиване на клонова мрежа в страната.

На извънредно Общо събрание на акционерите (ОСА) на ББР, проведено на 07.04.2015 г., е взето решение за емитиране на облигации от Банката с обща номинална стойност до 300 млн. евро. На редовното ОСА на ББР, проведено на 26.05.2015 г., е взето решение да бъде разпределена като дивидент за 2014 г. на акционерите на Банката сумата от 3,249 хил. лв В допълнение, на същото ОСА на ББР е избрано специализирано одиторско предприятие „Ърнст и Янг Одит“ ООД, което заменя досегашният одитор на Банката – „КПМГ България“ ООД.

На 22.05.2015 г. Министерството на финансите издаде Декларация за подкрепа в полза на „Българска банка за развитие“ АД.

Още в началото на 2015 г. бяха създадени Комитет по риска и Комитет по възнагражденията в състав, кореспондиращ с изискванията на Регламент 575/2013/ЕС и свързаната нормативна уредба. В рамките на годината беше разработена нова нормативна рамка, регламентираща организацията на ключовия бизнес на ББР – кредитната дейност. Изменени бяха и нормативите, касаещи управлението и развитието на Човешките ресурси в Банката, като бяха съобразени с изискванията на Наредба №4 на БНБ, както и с препоръки на Европейския банков орган.

### **Кредитиране**

През 2015 година стартира „Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради“, насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради.

Общата стойност на първата фаза от Програмата е 1 млрд. лв. ББР участва в договарянето на финансов ресурс за изпълнение на Програмата, за който получава държавна гаранция.

Банката сключва договори за целево финансиране, поддържа публичен регистър на исканията и сключените договори по Програмата.

В края на първото полугодие на 2015 година ББР стартира програма за изкупуване на вземания на строителни фирми от общините по сключени договори за реализация на инвестиционни проекти по оперативни програми „Околна среда“, „Регионално развитие“, „Транспорт“, както и програми на ДФ „Земеделие“. Чрез програмата компаниите в сектора получават възможност в максимално кратък срок да се разплатят с подизпълнители, което мултиплицира ефекта и увеличава ликвидността в сектора.

През месец ноември 2015 г. ББР започна идентична програма за придобиване на вземания, произтичащи от договори за доставка, сключени от Военномедицинска академия (ВМА), след проведена процедура по ЗОП.

През изминалата година беше разработена концепция за участието на ББР в съфинансиране (синдикиране) на кредити, съвместно с търговски банки. ББР участва с до 50% съфинансиране по синдикирани кредити. Към 31.12.2015 г. има подписани 8 споразумения за съвместно финансиране с търговските банки.

ББР продължи програмата за специализирано финансиране в подкрепа на експорта, включително чрез съвместни програми с БАЕЗ. Така Банката спомага за насърчаването на конкурентоспособността на българските износители.

През 2015 г. стартира нова партньорска програма за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес „НАПРЕД“. Програмата е с начален обем от 150 млн. лева и съчетава класически он-лендинг с възможност ББР да споделя с банките партньори кредитния риск от неплащането по предоставените по програмата подзаеми при лимит на плащанията (CAP).

Ръководството на Банката се придържа към последователна консервативна политика при оценката на риска, съответстващ на икономическата среда и специфичните характеристики на кредитния портфейл на ББР. Към края на 2015 г. степента на покритие с обезценки на експозициите по кредитния портфейл на Банката възлиза на 18.7%.

Към 31.12.2015 г. финансовият резултат на Българска банка за развитие след данъци е печалба в размер на 37,765 хил. лв. (2014 г.: 6,016 хил. лв.). Финансовият резултат за 2014 г. беше повлиян значително от индивидуални обезценки на вземанията от обявената в несъстоятелност Корпоративна търговска банка АД в размер на 43,603 хил. лв. Нетният резултат от разходи за обезценки в частта на кредити към фирми за 2015 г. е реинтегриране на 1,565 хил. лв. (2014 г.: реинтегрирани 4,123 хил. лв.).

Реализираният от Банката оперативен доход за 2015 г. възлезе на 57,353 хил. лв. (2014 г.: 57,436 хил. лв.). Нетният лихвен доход за 2015 г. също остана почти без промяна: 52,561 хил. лв. (2014 г.: 53,311 хил. лв.), като резултатът е формиран от увеличение на кредитния портфейл и от по-ниски лихви по предоставените кредити.

Общите и административни разходи през 2015 г. възлизат на 8,422 хил. лв. (2014 г. – 3,913 хил. лв.). Ръстът им се дължи основно на изплатени през 2015 г. вноски във Фонд за реструктуриране на банките в размер на 3,073 хил. лв. и Фонд за гарантиране на влоговете в банките в размер на 2,004 хил. лв. (2014 г.: 735 хил. лв.). Разходите за персонала към 31.12.2015 г. са в размер на 8,542 хил. лв. (2014 г.: 7,139 хил. лв.). ББР продължава да поддържа най-ниското за българската банкова система съотношение на разходи към приходи преди обезценка, в размер на 29,6% за 2015 г (2014 г.: 19.2%).

Към 31.12.2015 г. балансовото число на ББР достигна 1,615 млн. лв. Наблюдаваният спад спрямо края на 2014 г. от 16% (301 млн. лв.) се обуславя от връщането на неоползотворените средства по гаранции по Програма за развитие на селските райони.

През 2015 г. Банката продължи активно да развива своята дейност, подкрепяйки българския бизнес в условията на затруднена икономическа среда. Кредитният портфейл на Банката (без кредити към банки) нарасна с 6% до 779,591 хил. лв. (2014 г. – 738,130 хил. лв.), като ББР продължи да поддържа диверсифицирана отраслова структура на кредитния си портфейл. По-голяма динамика се наблюдава в относителните дялове на секторите промишленост (ръст с 4,7 процентни пункта), финансови услуги (ръст с 8,4 процентни пункта), транспорт (намаление с 4,8 процентни пункта) и търговия (намаление с 4,9 процентни пункта).

Обемът на вземанията от банки към 31.12.2015 г. е 249,860 хил.лв. (2014 г.: 507,424 хил. лв.). Част от намалението се дължи на обезценени експозиции към Корпоративна търговска банка АД по срочни депозити и кредити на местни банки. След отнемането на лиценза за извършване на банкова дейност на КТБ АД, вземанията на Банката са прекласифицирани в „Кредити и аванси на клиенти“. В допълнение, обемът на индиректното кредитиране чрез посредничество на търговски банки (он-лендинг) към 31.12.2015 г. възлезе на 135,607 хил. лв. спрямо 234,298 хил. лв. в края на 2014 г. Реалните погасявания по он-лендинг програмите през 2015 г. са в размер на 123 млн. лв., а обемът на новоотпуснатите кредити е 68 млн. лв. Изменението в обема на срочните депозити е свързано основно с общото намаляване на балансовото число и отразява спада на средствата по ПРСР.

Обемът на притежавания от ББР портфейл с ценни книжа е 220,180 хил. лв. (2014 г. – 274,698 хил. лв.), като преобладаващата част от него е съставена от държавни ценни книжа.

Към 31.12.2015 г. размерът на усвоените средства от международни финансови институции е 178,723 хил. лв. (2014 г. – 221,065 хил. лв.), като продължава сътрудничеството с ключовите за Банката международни партньори. В рамките на 2015 г. са погасени 51 млн. лв., а усвояванията са в размер на 8 млн. лв. Обемът на депозитите от кредитни институции към 31.12.2015 г. е в размер на 842 хил. лв. (2014 г.: 75,956 хил. лв.). Намалението на обема се дължи основно на падежирали депозити в рамките на годината.

Депозитите от други клиенти, различни от кредитни институции към 31.12.2015 г. са в размер на 695,080 хил. лв. (2014 г.: 824,331 хил.лв.). Намалението се дължи основно на намаления обем на средствата на НГФ във връзка с Програмата за развитие на селските райони.

През 2015 година ББР води преговори за предоставяне на финансиране по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради, за общата си кредитна дейност, както и по проекти със взаимен интерес с БРСЕ, КфВ, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, Световната банка, Индустиалната и търговска банка на Китай, Китайската ексим банка, Китайската банка за развитие, Черноморската банка за търговия и развитие, МИГА, БНП Париба – за финансиране на МФИ Джобс. В рамките на третото тримесечие на 2015 г. Европейската комисия изпрати писмо-отговор, че няма държавна помощ по предоставената държавна гаранция по външното финансиране. С това отпаднаха потенциалните затруднения по осигуряване на държавна гаранция по привлечените целеви средства за финансиране на Програмата за енергийна ефективност.

## **УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА**

В хода на обичайната си дейност Банката е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата

стабилност на институцията. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Банката и съществуването ѝ. Основните рискове, на които е изложена ББР са кредитен, пазарен и операционен.

### **Кредитен риск**

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Банката, поради което неговото управление е основно в дейността. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР, с действащите закони и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

Банката използва модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния (вкл. контрагентния) риск по експозициите. В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника мерки. При управлението на кредитния риск на Банката се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

### **Пазарен риск**

При управлението на валутния риск ББР следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции, чрез спазването на утвърдени лимити. Позициите на Банката в различни валути, както и общата валутна позиция се следи на ежедневна база. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Банката не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Банката.

За управлението на лихвения риск се изготвят регулярни отчети за финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали, според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти. Въведена е система от лимити във връзка с измененията на лихвената крива, като към несъответствията по периоди се прилагат стрес сценарии, с което се измерва потенциалният риск за лихвения доход и капитала на Банката.

Рисковете в операциите на паричния и капиталов пазар се управляват със система от лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите и определени по параметри на портфейла като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът ценни книги, формиран от ББР с цел инвестиране на свободните средства, се

характеризира с относително нисък лихвен риск и с относително ликвидни ценни книги емитирани от надеждни институции, т.е. нисък ценови риск. Поради отсъствието на търговски портфейл съгласно регулаторните разпоредби ББР не заделя капитал за пазарен риск.

Ликвидността на ББР се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността. Измерват се и се следят също така ликвидните буфери на Банката, и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Спазването на лимитите за ликвидни съотношения се следи и докладва регулярно пред съответните органи.

### **Операционен риск**

Управлението на операционния риск се извършва чрез стриктно наблюдение и регистриране на всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси в дейността на Банката, като събитията, характеризиращи се с по-голяма честота, както и тези с голям ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Банката изчислява необходимия капитал за операционен риск, като използва подхода на базисния индикатор, съгласно приложимата регулаторна рамка.

### **БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО**

В съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения. Към 31.12.2015 г. Банката е спазила всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

Отчетената капиталова адекватност на индивидуална база към 31.12.2015 г. е 53.24 % (31.12.2014 г.: 48.97%). Стойностите на покритие на активите с капиталови буфери многократно превишават нормативно изискваните нива.

### **КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ**

Международната рейтингова агенция „Фич Рейтинг“ осъществи своя редовен годишен преглед и потвърди всички рейтинги на Българска банка за развитие АД. Дългосрочният инвестиционен рейтинг на Банката остава BBB- със стабилна перспектива, с което ББР запазва позицията си сред банките с най-висок кредитен рейтинг в страната. Краткосрочният и рейтингът за подкрепа са потвърдени респективно на нива F3 и F2. Рейтингите на ББР бяха потвърдени в началото на 2016 г.

ББР продължава успешно да развива ползотворни взаимоотношения с водещи европейски и международни финансови институции, чрез участието си в международни специализирани асоциации. Това сътрудничество дава възможност на Банката да се ползва от най-добрите банкови практики, ноу-хау, информация за финансови продукти и да участва в тяхното разработване и прилагане.

ББР има бърз достъп до актуална, обща и специфична информация за най-новите промени в законодателната база на европейско ниво и нейното прилагане в областта на банките за развитие, като също така има възможност за участие в процеса на обсъждане на тези промени.



Членството в международните специализирани асоциации предоставя възможност и за участие в семинари и срещи на високо ниво, с представители на ЕК и нейните дирекции.

От 2005 г. ББР е активен член на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ) – European Association of Public Banks. Членството в ЕАПБ спомага за обмяната на опит и най-добри практики между ББР и европейските публични банки.

ББР е пълноправен член в Мрежата на Европейските Финансови Институции (НЕФИ) – Network of the European Financial Institutions, в която влизат представители от 17 институции от различни европейски страни, от 2007 г. Мисията на НЕФИ е да се подобри обмена на информация и идеи, с цел улесняване достъпа до финансирането на МСП. През месец февруари 2015 г. ББР беше домакин на редовната работна среща на НЕФИ в София. В рамките на събитието се проведе семинар за експортни продукти, предлагани успешно от банките за развитие в Европейския съюз, на който участваха представители от кредитирането на ББР. На работната среща бяха обсъдени актуалните национални стратегии за прилагане на Плана Юнкер, приложението на финансови инструменти за периода 2014-2020, както и национални мандати за банките за развитие от страните-членки на ЕС. ББР представи своите съвместни продукти с Българска агенция за експортно застраховане (БАЕЗ) за подкрепа на компаниите-износителки.

През 2015 г. ББР продължи участието си в дейността на Европейска асоциация на дългосрочните инвеститори (ЕЛТИ) – European Association of Long-term Investors. ББР е съучредител на тази организация.

ББР е акционер с 3 акции в капитала на ЕИФ и участва редовно в дискусиите на Групата на Финансовите институции-акционери, където се обсъждат основните насоки за развитие на дейността и политиката на ЕИФ. ББР участва в електронно гласуване по различни теми – приемане на нови акционери и други организационни въпроси.

## **УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКАТА**

Българска банка за развитие АД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет. През 2015 г. не е имало промени в структурата на органите на управление.

През 2015 година Надзорният съвет на ББР (НС) има следния състав: Атанас Славчев Кацарчев – председател на НС, Кирил Миланов Ананиев - зам. председател и член на НС, Димитър Кирилов Димитров – член на НС.

Съставът на Управителния съвет на ББР през 2015 г. е следният: Ангел Кирилов Геков – Председател на УС и изпълнителен директор; Билян Любомиров Балев – зам. председател на УС и изпълнителен директор; Илия Василев Кирчев – Член на УС и Изпълнителен директор. Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

На лицата, управлявали Банката през 2015 г., са изплатени 1,691 хил. лв. Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 “б” на Търговския закон между членовете на НС и УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на НС на ББР имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

- Атанас Славчев Кацарчев - не участва в капитала и управлението на други дружества.
- Кирил Миланов Ананиев - не участва в капитала и управлението на други дружества.
- Димитър Кирилов Димитров е съдружник във „ПИ ДЖИ ДИ“ ООД (ЕИК: 175247211) и притежава 50% от дяловете в капитала на дружеството. То не извършва дейност. Г-н Димитров участва в управлението на „Еврохолд България“ АД, ЕИК 175187337, на длъжност: член на УС.

Членовете на УС имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

- Ангел Кирилов Геков участва в управлението на Национален гаранционен фонд ЕАД, ЕИК 200321435 като Председател на Съвета на Директорите.

Г-н Геков участва в управлението на „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството. Г-н Геков притежава 19% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.

- Билян Любомиров Балев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като Председател на Съвета на Директорите.

Г-н Балев е съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия. Г-н Балев е член на административния борд на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ) със седалище Брюксел.

- Илия Василев Кирчев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като зам. председател на Съвета на Директорите.

Г-н Кирчев е член на орган на управление на следните дружества с нестопанска цел:

1. Фондация „Академия 2007“ гр. Кърджали, ЕИК 108688838;
2. Народно читалище “Др. Христо Аджаров 2010” – Пловдив, ЕИК 175962774.

## **СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА**

Собственик на ББР е българската държава, в резултат, от което Банката е свързано лице с държавните органи на Република България и дружествата, в които тя упражнява контрол. В бележка № 38 към индивидуалния финансов отчет на ББР за 2015 г. са представени сделките със свързани лица и дружества под общ контрол на държавата.

## **СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕЛИ. ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ**

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с



всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката.

Групата на ББР функционира в условията на пълна прозрачност и прилага най-добрите практики в управлението и банковата дейност. Основна цел във функционирането на Банката е да бъдат идентифицирани и анализирани сектори на икономиката, които изпитват затруднен достъп до финансиране и да предприеме мерки за улесняване на достъпа.

Улесняването на достъпа на МСП до банковото финансиране не изчерпва основните приоритети във функциониране на ББР. Банката подпомага всички усилия на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал и др.

Наред с изложеното, основен принцип в дейността на ББР е да допълва пазара, да не допуска изместване на традиционните търговски банки от пазара. Дейността на Банката има за цел единствено да компенсира съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и с това да коригира рисковият им профил и насърчи търговските банки да развият експозицията си към тях.

Стратегическите цели на Групата на ББР са :

- Да подпомогне икономическия ръст чрез увеличаване експозицията си в подкрепа на региони и сектори на икономиката с подтиснат растеж;
- Да подпомогне икономическия ръст в региони чрез финансиране, приоритетно синдикирано по характер, на значими и инфраструктурни по характер, инвестиции;
- Да подпомогне развитието на конкурентноспособни производства и сектори от икономиката с доказан експортен потенциал;
- Да улесни, съвместно с останалите институции в страната, достъпа до финансиране на иновативни и новосформирани фирми;
- Да улеснява и подпомага насочването на капиталови потоци към българската икономика.

Търговската политика на ББР ще запази двата подхода за оказване подкрепа на МСП сектора в страната – директното кредитиране и индиректните програми. В допълнение, Банката ще се придържа стриктно към основните си принципи :

- Допълване на пазара и дистанциране от конкуренция с търговските банки;
- Провеждане на либерална ценова политика при адекватно покритие на поетите рискове.

По отношение на директното кредитиране Банката ще доразвие фокусирани продуктови линии, акцентиращи върху проблемни и нуждаещи се от подкрепа сфери на дейност на МСП. В тази връзка приоритети са предекспортно, експортно и мостово финансиране. Традиционно Банката ще продължи да предоставя финансиране за малкия и среден бизнес, при удължена първоначална срочност и релаксирани изисквания към обезпеченията.

Отчитайки спецификите, както на продуктовете линии, така и обстоятелството, че Банката развива лимитирана по мащаб мрежа от представителства, цитираните приоритети ще бъдат реализирани при използване на всички структури, в т.ч. и чрез създаване на предвиденият от ЗББР фонд за капиталови инвестиции.

Ключов приоритет на търговските усилия на Банката ще бъде развитието на програмите за индиректно финансиране на МСП сектора. Предлагащите програми ще бъдат значително разнообразени, в т.ч. като тематична насоченост и срочност. Ще бъдат разработени продуктови линии с по-голяма гъвкавост по отношение на матуриретна структура, лихвени равнища и пр., което да допринесе за по-лесното им адаптиране към динамичните пазарни условия, а оттук и до изискванията на банките-партньори. Основен акцент ще бъде съчетаването на предоставяне на ресурс с адекватно на целите на ББР споделяне на риска.

Банката счита, че в условия на висока ликвидност на банковия сектор поемането на инкременталния риск (допълнителният риск, който възпира търговските банки от финансиране), съвместно с банките партньори, би било ключов фактор за успеха на индиректните програми.

ББР ще взаимодейства с органите за управление на оперативни програми в България, като идентифицира съществуващи проблеми при финансирането на конкретни мерки и ще предлага решения за тяхното отстраняване, в т.ч. конкретни форми за финансирането им. С ускорен темп ще бъдат осъществени консултации с цел адекватното вписване на ББР в цялостния модел на управление на публичния ресурс, в подкрепа на развитието на реалния сектор. Банката счита участието си в него като съществена стъпка в повишаването на ефективността на мерките в подкрепа на българската икономика.

Основни, стратегически цели и политики на Банката в хоризонт 2015-2018, ще бъдат както следва:

- Реструктуриране на актива, с цел постигане на доминиращ принос на индиректното финансиране за сектора на МСП. Целевото съотношение на индиректно към директно финансиране е 60:40;
- Провеждане на устойчив процес за формиране и развитие на целеви продуктови линии, в рамките на двата основни подхода за финансиране на МСП;
- Консервативна оценка на поетите рискове и поддържане на високо ниво на покритие на проблемните вземания с провизии.

Банката възнамерява съществено да разнообрази източниците на финансиране. Очакванията са за увеличение на облигационните инструменти във формирането на пасива

ББР ще продължи да подпомага инициативи на българската държава в подкрепа на икономическото и социално развитие на страната. През 2016 г. ще продължи дейността на ББР по осъществяването на Програма за саниране на многофамилни жилищни сгради.

## **СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА**

В периода между датата на баланса и изготвянето на този доклад не са настъпили събития имащи съществено отражение върху изложените в доклада факти.

## **ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО**

Ръководството на Банката декларира, че приложеният годишен финансов отчет отразява достоверно имущественото и финансовото състояние на Банката към края на 2015 г., както и определянето на финансовия резултат за годината, в съответствие с действащото законодателство. Използвана е подходяща счетоводна политика, която е прилагана последователно. Направени са необходимите преценки, в съответствие с принципа на предпазливост, при съставяне на годишния финансово-счетоводен отчет към края на годината.

Ръководството последователно използва приложимите счетоводни стандарти и годишният финансов отчет е съставен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството на Банката полага усилия за поддържане на подходяща счетоводна система, която отговаря на действащите счетоводни стандарти. Годишният финансов отчет разкрива състоянието на Банката с разумна степен на точност.

Предприети са всички мерки за опазване активите на Банката, предотвратяване на измами и недопускане нарушаване на законите в страната и наредбите на БНБ за регулиране на банковата дейност.

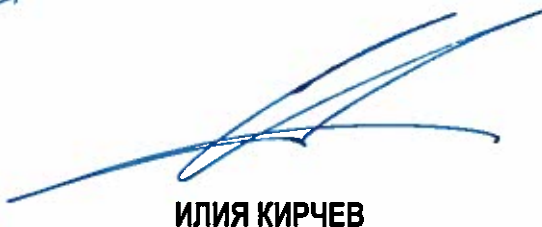
Настоящият доклад за дейността е приет на 10 март 2016 г. от УС на Българска банка за развитие и е подписан от

**ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ:**

  
**АНГЕЛ ГЕКОВ**

  
**БИЛЯН БАЛЧЕВ**



  
**ИЛИЯ КИРЧЕВ**

# Доклад на независимия одитор До акционерите На „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД

## Доклад върху индивидуалния финансов отчет

Ние извършихме одит на приложения индивидуален финансов отчет на „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД, включващ индивидуален отчет за финансовото състояние към 31 декември 2015 година, индивидуален отчет за всеобхватния доход, индивидуален отчет за промените в собствения капитал и индивидуален отчет за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, както и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и другата пояснителна информация.

### Отговорност на ръководството за индивидуалния финансов отчет

Ръководството е отговорно за изготвянето и представянето на този индивидуален финансов отчет, който дава вярна и честна представа, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, така както са приети за прилагане в Европейския съюз, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи като необходима за изготвянето на индивидуален финансов отчет, който да не съдържа съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

### Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този индивидуален финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко индивидуалният финансов отчет не съдържа съществени отклонения.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени в индивидуалния финансов отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени отклонения в индивидуалния финансов отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето, от страна на предприятието, на индивидуален финансов отчет, който дава вярна и честна представа, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне в индивидуалния финансов отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

#### Мнение

По наше мнение, индивидуалният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД към 31 декември 2015 година, както и за нейните финансови резултати от дейността, и паричните ѝ потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, така както са приети за прилагане в Европейския съюз.

#### Други въпроси

Индивидуалният финансов отчет на „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД за годината, приключваща на 31 декември 2014 година е одитиран от друг одитор, който е изразил немодифицирано мнение върху този финансов отчет на 31 март 2015 година.

#### Доклад върху други законови изисквания

Съгласно изискванията на чл. 38, ал. 4 от Закона за счетоводството (действащ за 2015 година), ние се запознахме със съдържанието на приложения доклад за дейността за 2015 година. По наше мнение, представеният от ръководството годишен доклад за дейността е в съответствие с индивидуалния финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015 година.



Николай Гърнев, ДЕС  
Регистриран одитор  
Управител  
„Ърнст и Янг Одит“ ООД



15 март 2016 година  
гр. София, България

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ**  
**КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2015**

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Към 31.12.2015	Към 31.12.2014
<b>Активи</b>			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	343,853	387,221
Вземания от банки	17	249,860	507,424
Финансови активи държани за търгуване	22	305	1,436
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	633,677	622,885
Вземания от Републиканския бюджет	19	29,885	-
Ценни книжа на разположение за продажба	21	220,180	274,698
Активи, държани за продажба	26	8,712	1,122
Текущи данъчни вземания		-	768
Ценни книжа, държани до падеж	20	1,979	1,980
Други активи	27	722	322
Активи, придобити от обезпечения	27	4,714	8,708
Инвестиционни имоти	25	7,744	-
Инвестиции в дъщерни дружества	23	87,643	87,643
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	24	24,555	20,627
Активи по отсрочени данъци	14	725	654
<b>Общо активи</b>		<b>1,614,554</b>	<b>1,915,488</b>
<b>Пасиви</b>			
Депозити от кредитни институции	28	842	75,956
Финансови пасиви, държани за търгуване	22	362	888
Текущи данъчни задължения		140	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	695,080	824,331
Облигационни заеми	32	-	78,499
Провизии	33А	1,642	1,941
Други пасиви	33Б	1,181	1,368
Привлечени средства от международни институции	30	178,723	221,065
Други привлечени средства	31	27,663	37,623
<b>Общо пасиви</b>		<b>905,633</b>	<b>1,241,671</b>
<b>Собствен капитал</b>			
Акционерен капитал	34	601,774	601,774
Неразпределена печалба		37,765	6,016
Преоценъчен резерв по ценни книжа на разположение за продажба	35	578	(17)
Резерви	35	68,804	66,044
<b>Общо собствен капитал</b>		<b>708,921</b>	<b>673,817</b>
<b>Общо пасиви и собствен капитал</b>		<b>1,614,554</b>	<b>1,915,488</b>

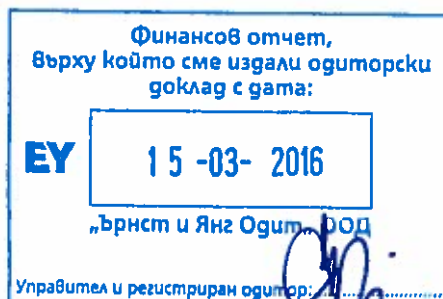
Приложените бележки от страници 7 до 77 са неделима част от този финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 10 март 2016 г.

Ангел Тевлов  
Изпълнителен директор

Биляна Балев  
Изпълнителен директор

Илия Кирчев  
Изпълнителен директор

Иван Личев  
Главен счетоводител





БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД  
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	2015	2014
Приходи от лихви	6	60,546	65,134
Разходи за лихви	6	(7,985)	(11,823)
<b>Нетен лихвен доход</b>	6	<b>52,561</b>	<b>53,311</b>
Приходи от такси и комисиони	7	1,991	2,017
Разходи за такси и комисиони	7	(32)	(32)
<b>Нетен доход от такси и комисиони</b>	7	<b>1,959</b>	<b>1,985</b>
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	8	429	617
Нетна загуба от ценни книжа на разположение за продажба	9	(40)	(17)
Нетна печалба от финансови инструменти, държани за търгуване	10	309	494
Други доходи от дейността	11А	3,149	1,581
Други разходи за дейността	11Б	(1,014)	(535)
<b>Оперативен доход, преди обезценка</b>		<b>57,353</b>	<b>57,436</b>
Разходи за персонала	13А	(8,542)	(7,139)
Общи и административни разходи	13Б	(8,442)	(3,913)
Разходи за амортизации	24	(510)	(486)
Приходи/(разходи) от/за реинтегрирани обезценки и провизии	12	1,976	(39,256)
<b>Печалба преди данъци</b>		<b>41,835</b>	<b>6,642</b>
Разход за данък върху печалбата	14	(4,070)	(626)
<b>Нетна печалба за годината</b>		<b>37,765</b>	<b>6,016</b>
<b>Друг всеобхватен доход</b>			
<i>Статии, които не се прекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Актюерски (загуби)/печалби по планове с дефинирани доходи, нетно от данъци	34	(8)	7
<i>Статии, които впоследствие се прекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба, нетно от данъци	15	595	29
<b>Общо друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци</b>		<b>587</b>	<b>36</b>
<b>Общо всеобхватен доход за годината</b>		<b>38,352</b>	<b>6,052</b>

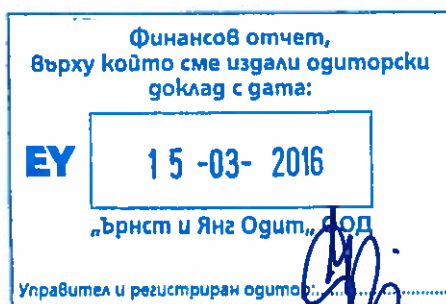
Приложенияте бележки от страници 7 до 77 са неделима част от този финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 10 март 2016 г.

Ангел Тевков  
Изпълнителен директор

Билял Барев  
Изпълнителен директор

Илия Кирчев  
Изпълнителен директор

Иван Личев  
Главен счетоводител





БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ  
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2015

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

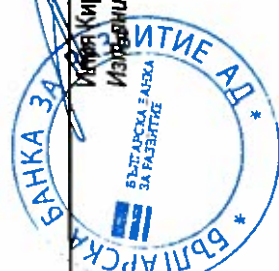
	Акционерен капитал	Законови резерви	Допълнителни резерви	Процентен резерв по ценни книжа на разположение за продажба	Неразпределена печалба	Общо
Към 1 януари 2014	601,774	53,196	8,656	(46)	11,310	674,890
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	-	-	6,016	6,016
Печалба	-	-	7	29	-	36
Друг всеобхватен доход, нетно от данъци	-	-	7	29	6,016	6,052
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	7	29	-	-
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	-	-	-	-	(7,125)	(7,125)
Дивиденди към акционери	-	-	-	-	(4,185)	-
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	1,131	3,054	-	(11,310)	(7,125)
Общо сделки с акционери	-	1,131	3,054	-	-	-
Към 31 декември 2014	601,774	54,327	11,717	(17)	6,016	673,817
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	-	-	37,765	37,765
Печалба	-	-	(8)	595	-	587
Друг всеобхватен доход	-	-	(8)	595	37,765	38,352
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	(8)	595	-	-
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	-	-	-	-	(3,248)	(3,248)
Дивиденди към акционери	-	-	-	-	(2,768)	-
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	602	2,166	-	(6,016)	(3,248)
Общо сделки с акционери	-	602	2,166	-	-	-
Към 31 декември 2015	601,774	54,929	13,875	578	37,765	708,921

Приложенията бележки от страници 7 до 77 са неделима част от този финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 10 март 2016 г.

Ангел Бабев  
Изпълнителен директор

Билал Балева  
Изпълнителен директор

Иван Личев  
Изпълнителен директор



Финансов отчет,  
Върху който сме издали одиторски  
заклад с дата:

15-03-2016

„ЪРНСТ И ЯНГ ОДИТ“ ООД

Управител и регистриран съществува

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

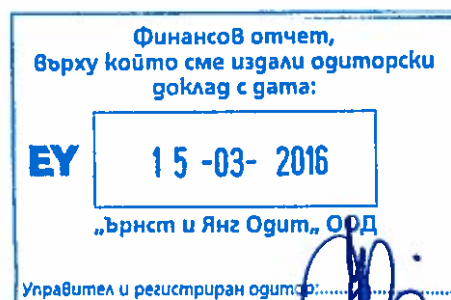
	<u>Бележка</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
<b>Парични потоци от оперативна дейност</b>			
Печалба за годината		37,765	6,016
Корекции за:			
Приходи от дивиденди	11	(1,202)	(424)
(Приходи)/разходи от/за реинтегрирани обезценки на кредити	12	(1,565)	39,480
Приходи от реинтегрирани обезценки на гаранции	12	(458)	(1,381)
Загуби от обезценки на ценни книжа на разположение за продажба	9	43	60
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти	11	335	-
Загуби от обезценки и продажба на други активи		306	1,383
Печалби от преоценка на финансови инструменти, държани за търгуване		(155)	(340)
Нетна печалба от преоценка на валутни активи и пасиви	8	(195)	(190)
Разходи за амортизации	24	510	486
Балансова стойност на отписани активи	24	59	4
Разход за данък печалба	14	4,070	626
		<u>39,513</u>	<u>45,720</u>
<b>Изменение на:</b>			
Резервен обезпечителен фонд при БНБ	16	3	20
Вземания от банки		64,938	267,980
Кредити и вземания		16,489	(129,188)
Предоставени кредити на Републиканския бюджет		(29,885)	-
Ценни книжа на разположение за продажба		57,311	(113,215)
Финансови инструменти, държани за търгуване		760	884
Активи, държани за продажба	26	(11,722)	(1,122)
Други активи		109	419
Депозити от кредитни институции		(79,939)	(9,612)
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции		(131,767)	193,447
Други пасиви		85	(523)
<b>Паричен поток от оперативна дейност</b>		<u>(74,105)</u>	<u>254,810</u>
Получени дивиденди		46	48
(Платени)/възстановени данъци от печалбата		(4,000)	305
<b>Нетен паричен поток (използван в)от оперативна дейност</b>		<u>(78,059)</u>	<u>255,163</u>
<b>Паричен поток от инвестиционна дейност</b>			
Парични плащания за придобиване на имоти машини и съоръжения и нематериални активи		(4,564)	(4,165)
Постъпления от продажба на имоти машини и съоръжения и нематериални активи		67	4
Постъпления от падеж на ценни книжа, държани до падеж		-	4,154
Получени дивиденди от инвестиции в дъщерни дружества		1,156	376
<b>Нетен паричен поток (използван в)от инвестиционна дейност</b>		<u>(3,341)</u>	<u>369</u>
<b>Паричен поток от финансова дейност</b>			
Платени дивиденди на собствениците на капитала		(3,248)	(7,125)
Платени суми по издадени облигационни заеми		(78,499)	-
Платени суми по други привлечени средства		(10,102)	(10,105)
Получени суми по други привлечени средства		173	200
Получени суми по привлечени средства от международни институции		7,762	19,558
Платени суми по привлечени средства от международни институции		(50,935)	(66,668)
<b>Нетен паричен поток използван във финансова дейност</b>		<u>(134,849)</u>	<u>(64,140)</u>

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		(216,249)	191,392
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	37	<u>637,386</u>	<u>445,994</u>
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода	37	<u>421,137</u>	<u>637,386</u>

Приложените бележки от страници 7 до 77 са неделима част от този финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 10 март 2016 г.

			
Ангел Гевев Изпълнителен директор	Билиян Балев Изпълнителен директор	Илия Кирчев Изпълнителен директор	Иван Личев Главен счетоводител



**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

## **1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА**

Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието "Насърчителна банка" АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ бр.43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на Банката, включително и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено Общо събрание на акционерите ѝ (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на "Българска банка за развитие" и уставът ѝ е приведен, в съответствие с новите законови изисквания към Банката.

Адресът на управление на Банката е: ул. Стефан Караджа № 10, София.

Банката притежава лиценз за банкова дейност, издаден от Българска народна банка (БНБ) на 25.02.1999 г. и с последна актуализация от 16.11.2009 г. (поради новия закон за кредитните институции (ЗКИ)), и може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство. Банката също така е лицензиран инвестиционен посредник.

Банката е била създадена още от самото начало със специална цел - да подкрепя изпълнението на икономическата политика на държавата по отношение на финансиране развитието на бизнеса на малките и средни предприятия (МСП), включително за подкрепяне на техните възможности и инициативи за осъществяване на инвестиции и износ. С приемането на Закона за Българската банка за развитие през 2008 г. тази цел е допълнително доразвита в заложените по закон цели, принципи и обхват на дейност на Банката.

Кредитната дейност на Банката е ориентирана към: предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия, финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия.

Основните цели на Банката са подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средни предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране; привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната; прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната; привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции; привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната; финансиране на проекти на местни компании, създаващи експорт, иновации, висока заетост и/или добавена стойност; финансиране на приоритетни сектори от икономиката, съгласно приетата правителствена политика за икономическо развитие.

Банката се управлява от Управителен съвет в следния състав към 31.12.2015 г.:

1. Ангел Геков, Изпълнителен директор и Председател на УС
2. Билян Балеv, Изпълнителен директор и Член на УС
3. Илия Кирчев, Изпълнителен директор и Член на УС

Банката се представлява съвместно от двама изпълнителни директори.

Към 31.12.2015 г., в Банката работят 151 служители (31.12.2014 г.: 146).

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на Банката – Фонд за капиталови инвестиции и Национален гаранционен фонд (Бележка № 23).

Фондът за капиталовите инвестиции все още не е учреден към 31.12.2015 г.

Към 31.12.2015 г. Българска банка за развитие АД няма открити клонове.

Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Банката на 10 март 2016 г.

## 2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

### Приложими стандарти

Този индивидуален финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приложими в Европейския Съюз.

Този финансов отчет е изготвен на индивидуална основа. Банката изготвя консолидиран финансов отчет, съгласно Закона за счетоводство. Този индивидуален финансов отчет следва да се разглежда заедно с консолидирания финансов отчет.

### База за изготвяне

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на:

- Деривативни инструменти, които се отчитат по справедлива стойност;
- Инструменти, държани за търговия и други инструменти, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно измерена;
- Инструменти на разположение за продажба, които се отчитат по справедлива стойност, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена;
- Инвестиционни имоти, които се отчитат по справедлива стойност, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена.

### Степен на ликвидност и матуритетна структура

Банката представя индивидуалния отчет за финансовото си състояние най-общо по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние (нетекущи) е представен в приложенията към индивидуалния финансов отчет.

### Съпоставимост на данните

Финансовият отчет предоставя сравнителна информация по отношение на предходния период.

С цел по-доброто представяне на оповестяванията, ръководството на Банката е преценило за необходимо и е преработило представянето на предходния отчетен период за някои позиции на индивидуалния отчет за всеобхватния доход. Преработката се отнася за разгърнато оповестяване на приходите и разходите от дейността (от трансакции в инвестиционни имоти и активи за продажба). (За повече информация виж Бележка 11).

### Валута на представяне

Този индивидуален финансов отчет е представен в хиляди лева, функционалната валута на отчетната единица.

### Приблизителни счетоводни оценки

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени по-долу.

### *Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност*

#### *а) Загуби от обезценка на кредити и аванси*

Месечно, Банката извършва преглед на своите кредитни портфейли с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценката. При определяне на това дали да се включи загуба от обезценка в индивидуалния отчет за всеобхватния доход, ръководството на Банката

## 2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

### *Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)*

#### *а) Загуби от обезценка на кредити и аванси (продължение)*

преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни, които посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респективно - намаление, свързано с конкретен кредит/компонент от този портфейл. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити.

При анализа на рисковете от загуби от обезценка и несъбираемост кредитите се групират в четири рискови класификационни групи: "редовни", "под наблюдение", "нередовни" и "загуба". Основните показатели за определяне на рисковите групи са финансово състояние на длъжника и изпълнение на проекта, финансиран от кредита, проблеми в обслужването, включително просрочие на лихви и падежирали главници, източници за погасяване и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация. Допълнително, за кредитите, приети за гарантиране от ЕИФ, се признава загуба от обезценка след приспадане на частта, поета от Фонда (Бележка № 4.1).

При определянето на схемата на бъдещите парични потоци, ръководството на Банката използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск, както и на обективни доказателства за обезценка на портфейла от неизкрystalизирала в конкретен негов компонент загуба. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуално значими кредити, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и периода за получаване на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби (Бележка № 12, 18).

През 2015 г. е извършен ретроспективен исторически анализ на реалните загуби по кредити с цел да актуализира прилаганият процент за обезценка на кредити на портфейлен принцип. Вследствие на този анализ, прилаганият процент за обезценка на портфейлна основа е в размер от 2.04%.(2014: 2.04%).

#### *б) Оценка на финансови инструменти на разположение за продажба, некотиран на фондов пазар*

Банката класифицира като финансови активи на разположение за продажба притежавани от нея инвестиции под формата на акции в дружества/предприятия (под 20% в капитала им) в непублични дружества, които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения от значение за нея. Ръководството е преценило и приело те да се оценяват по цена на придобиване (себестойност), тъй като не съществуват достатъчно надеждни източници и методи за определяне на техните справедливи стойности и заради специфичния, затворен начин на търгуването им, до момента, в който възникнат нови обстоятелства, позволяващи формиране на разумни предположения и достоверна оценка на справедливата им стойност.

Към края на всеки отчетен период, Банката прави анализ и преценка дали съществуват индикатори за обезценка на нейните инвестиции. Като основен индикатор се приема значително и продължително намаляване на собствения капитал на дружеството/предприятието в което е инвестирано, вкл. под нивото на регистрирания основен акционерен капитал. В тези случаи обезценката се определя със съдействието на лицензиран оценител, но най-малката сума, която се отчита е разликата между цената на придобиване (себестойността) и оценката на участието по метода на собствения капитал, вкл. с допълнителни корекции на нетните активи, при необходимост. В случаите на частични продажби през отчетния период на подобни акции, останалите в индивидуалния отчет за финансовото състояние на Банката издадени от същия емитент се преоценяват по цена, по която е извършена продажбата (Бележка № 9, 21).

#### *в) Обезценка на финансови инструменти на разположение за продажба, котиран на фондов пазар*

Към 31.12.2015 г., Банката е направила подробен сравнителен анализ на промените в движението на борсовите цени на националния фондов пазар по отношение на притежаваните от нея акции на публични дружества.

За инвестициите в дружества, чиито акции са регистрирани за търговия на Българската фондова борса, ръководството е извършило проучване и анализи и счита, че могат да се оценяват последващо по справедлива стойност, определяна директно на база реализирани сделки на борсовия пазар през последния месец на финансовата година (Ниво 1). Допълнително, приложените цени са анализирани за тенденцията в поведението на борсовите цени на съответните ценни книжа поне за последните три месеца на годината, и респективно до датата на издаване на индивидуалния финансов отчет. (Бележка № 9, 15, 21).



## 2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

### *Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)*

#### *в) Обезценка на финансови инструменти на разположение за продажба, котиран на фондов пазар (продължение)*

За всички инвестиции в ценни книжа на разположение за продажба, държани от Банката повече от една година спрямо датата на придобиване, е направен и специален анализ на наблюдаваното движение/волатилност на борсовите им цени и на справедливите им стойности, определени по алтернативни оценъчни методи, за период до 18 месеца спрямо 31 декември, за да се определи дали са налице условия за продължителна и съществена обезценка.

#### *г) Провизии по издадени банкови гаранции*

Към края на всеки отчетен период, Банката извършва преглед на своите условни ангажименти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси на Банката за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, Банката провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи, свързани с изходящите потоци от стопански изгоди/плащания. Тези разходи/загуби се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица (Бележка № 12, 36).

#### *д) Актюерски изчисления*

При определяне на настоящата стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани методи и изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката (Бележка № 33).

#### *е) Оценка на инвестиционни имоти*

При определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти са използвани становища и оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката. Оценките са направени, използвайки различни подходи за оценка – метод на възстановителната стойност, метод на капитализиране на доходите, метод на пазарните сравнения, като за всеки метод е определена тежест за достигане на крайната справедлива стойност на инвестиционните имоти към края на отчетния период. (Бележка № 25).

#### *ж) Активи, придобити от обезпечения*

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (в резултат на придобити обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност се определя на базата на оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката.

#### *з) Справедлива стойност на финансовите инструменти*

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в индивидуалния отчет за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на математически модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтови проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи.



## 2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

### Промени в счетоводните политики

Счетоводните политики на Банката са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период. Следните изменения в стандартите са възприети от 1 януари 2015 г.:

- Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2011-2013 година, обхващащи малки уточняващи промени в:
  - МСФО 3 *Бизнес комбинации*
  - МСФО 13 *Оценяване на справедлива стойност*
  - МСС 40 *Инвестиционни имоти*
- *КРМСФО 21 Налози*. КРМСФО 21 разяснява, че Банката трябва да признае задължение за налог в момента на възникването на дейност, както е идентифицирана съгласно местното законодателство. За налози, които възникват при достигане на определен праг, КРМСФО 21 разяснява, че задължение не се признава преди достигане на съответния определен праг. КРМСФО 21 изисква ретроспективно прилагане на измененията. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 17 юни 2014 година. Не се очаква тези изменения да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката;

Възприемането на посочените по-горе изменения в стандартите няма ефект върху настоящия индивидуален финансов отчет на Банката.

### Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Банката към датата на издаване на настоящия индивидуален финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Банката възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

### *Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК*

- *МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 38 Нематериални активи (Изменения)* – *разяснение на допустимите методи на амортизация*. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Те разясняват принципа на МСС 16 и МСС 38, че приходите отразяват икономическите ползи получени в резултат на оперирането на бизнеса (от който активът е част), като цяло, а не икономическите ползи само от използването на актива. В резултат на това е недопустимо определянето на амортизацията на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи на бази, свързани с генерираните приходи. Не се очаква тези изменения да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката;
- *МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 41 Земеделие (Изменения)* - *Многогодишни култури*. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Многогодишните култури ще влязат в обхвата на МСС 16 и ще се оценяват според изискванията на МСС 16, т.е. ще се даде възможност за избор между модела на цената на придобиване и модела на преоценената стойност при последващо оценяване. Земеделската продукция от многогодишни култури (например плодовете на овощно дърво) ще останат в обхвата на МСС 41. Правителствените помощи за многогодишни култури ще се отчитат по МСС 20 Счетоводно отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ, вместо по МСС 41. Не се очаква тези изменения да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката;
- *МСС 19 Доходи на наети лица (Изменение)* - *Вноски от наетите лица*. Ограниченото по обхват изменение на МСС 19 влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 февруари 2015 г. То касае вноските от наети или трети лица в пенсионни планове с дефинирани доходи. Целта му е да опрости осчетоводяването на вноските, които не зависят от прослужения стаж, като например, вноски от наети лица, които се изчисляват като фиксиран процент от работната заплата. Не се очаква изменението да има ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката;;
- *МСФО 11 Съвместни споразумения (Изменение)*: *Счетоводно отчитане на придобиване на участие в съвместна дейност*. Изменението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Добавени са указания за отчитане на придобиване на участие в съвместна дейност, която представлява бизнес по смисъла на МСФО. Не се очаква изменението да има ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката;

## 2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

*Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК (продължение)*

- *МСС 1 Представяне на финансови отчети: Оповестявания (Изменения)* - Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Те са свързани с насърчаване на дружествата да прилагат професионална преценка при избора на информация, която да се оповести и начина на представянето ѝ, и поясняват съществуващите изисквания на МСС 1. Измененията касаят същественост, последователност на бележки, междинни суми и разбивки, счетоводни политики и представяне на компоненти на другия всеобхватен доход, свързани с инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал. Банката ще анализира ефектите от тези изменения при представянето на бъдещи финансови отчети;
- *МСС 27 Индивидуални финансови отчети (Изменение)* - Изменението влиза в сила от 1 януари 2016 г. То позволява използването на метода на собствения капитал при отчитането на инвестиции в дъщерни предприятия, съвместно контролирани предприятия и асоциирани предприятия в индивидуалните финансови отчети. Банката не очаква ефектите от това изменение да имат ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността, представени в индивидуалния финансов отчет;
- *МСС 7 Отчет за паричните потоци (изменение) – Инициатива по оповестяване*. Изменението изисква детайлно равнение на началните и крайните салда на всички позиции включени като потоци от финансова дейност в отчета за паричните потоци. (Равненията ще бъдат включени в оповестяванията към финансовите отчети след като измененията влязат в сила). Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 година. Не се очаква тези изменения да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката;
- *МСС 12 Данъци върху дохода (изменение) – Признаване на отсрочен данъчен актив за неревализирани загуби*. Ограниченото изменение е свързано с разяснение относно отчитането на отсрочените данъчни активи, които възникват при преоценка на дългови инструменти отчитани по справедлива стойност. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 година. Не се очаква тези изменения да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката.

*Стандарти, разяснения и промени в стандарти, издадени от СМСС/КРМСФО, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК:*

Ръководството счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са били одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно не са взети предвид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила за тях ще зависят от решението за одобрение за прилагане на Европейската комисия.

- *МСФО 9 Финансови инструменти*. МСФО 9 влиза в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Финалната версия на МСФО 9 Финансови инструменти заменя МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване и всички предишни редакции на МСФО 9. Стандартът въвежда нови изисквания относно класификация и оценяване, обезценка и отчитане на хеджиране. Банката предстои да анализира и оцени ефектите от този стандарт върху бъдещото финансово състояние и резултати от дейността;
- *МСФО 10, МСФО 12 и МСС 28: Инвестиционни предприятия: Прилагане на освобождаването от изготвяне на консолидиран финансов отчет (Изменения)*. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Те разясняват, че освобождаването от представяне на консолидиран финансов отчет важи за компания-майка, която е дъщерно дружество на инвестиционно предприятие, което оценява всички дъщерни дружества по справедлива стойност. Също така, измененията уточняват, че единствено дъщерно дружество, което не отговаря на дефиницията за инвестиционно предприятие и предоставя услуги по подпомагане на дейността на инвестиционното предприятие в групата, подлежи на консолидация. Всички други дъщерни дружества на инвестиционното предприятие се оценяват по справедлива стойност.

## 2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

*Стандарти, разяснения и промени в стандарти, издадени от СМСС/КРМСФО, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК (продължение)*

Измененията в МСС 28 позволяват инвестиционно предприятие, което прилага метода на собствения капитал, да запази справедливите стойности по отношение на дъщерните дружества на своите асоциирани или съвместни предприятия. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Банката;

- *МСФО 14 Разсрочвания по регулаторни дейности.* Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Целта на този междинен стандарт е да допринесе за сравнимостта на отчети на предприятия извършващи регулирани дейности и по-специално дейности с регулирани цени. Такива дейности биха могли да бъдат доставките на газ, електричество, вода. МСФО 14 изисква ефектите от регулирани цени да бъдат представяни отделно и предоставя освобождаване при първоначално прилагане на МСФО. Тъй като Банката е възприела МСФО и не извършва регулирани дейности, не се очаква новият стандарт да имат ефект върху бъдещите ѝ финансови отчети;
- *МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.* Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. МСФО 15 въвежда модел от пет стъпки, който е приложим към приходите по договори с клиенти (с малки изключения), независимо от типа на сделката или дейността. Стандартът ще се прилага и по отношение на признаването и оценяването на печалби и загуби от продажба на някои нефинансови активи, които произтичат от нерегулярни дейности (например продажба на имоти, машини и съоръжения или нематериални активи). Ще се изискват по-детайлни оповестявания, включително разпределение на възнаграждението за сделката между отделните задължения за изпълнение, информация за отделните задължения за изпълнение и ключови преценки и оценки. Банката ще анализира и оцени ефектите от възприемането на този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността;
- *МСФО 16 Лизинг.* Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. МСФО 16 изисква лизингополучателите да отчетат повечето лизинги в баланса и да прилагат единен модел при отчитането на всички лизингови договори, с някои изключения. Отчитането при лизингодателите не се променя по същество. Банката ще анализира и оцени ефектите от възприемането на този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността..
- *Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия: Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие.* Измененията разглеждат установеното несъответствие между изискванията на МСФО 10 и МСС 28 при продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Признава се пълната печалба или загуба, когато сделката касае бизнес и част от печалбата или загубата, когато сделката касае активи, които не представляват бизнес. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г. Банката не очаква ефектите от това изменение да имат ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността;

### Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2010-2012 година

В цикъла 2010-2012 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, касаещи седем стандарта, които ще влязат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 февруари 2015 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 2 Доходи на базата на акции – променени са дефинициите на 'условия, даващи право на упражняване' и 'пазарни условия'. Добавени са дефиниции за 'условие за изпълнение на определени показатели' и 'условие за прослужване на определен период';
- МСФО 3 Бизнес комбинации – дават се разяснения относно отчитането на условно възнаграждение във връзка с бизнес комбинация;

## 2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2010-2012 година (продължение)

- МСФО 8 Оперативни сегменти – изискват се допълнителни оповестявания на преценките на ръководството, направени по отношение на групирането на оперативни сегменти и се дават уточнения за равнието на общата сума на сегментните активи с общо активите на отчитащото се предприятие;
- МСФО 13 Оценка на справедлива стойност – уточнява се взаимодействието с МСФО 9 по отношение на краткосрочните вземания и задължения;
- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – изменението изисква при преценка на дълготраен материален актив, неговата отчетна стойност да бъде коригирана по подходящ начин съобразно преценената балансова стойност, докато натрупаната амортизация да бъде изчислена като разликата между отчетната стойност и балансовата стойност на актива, след приспадане на натрупаните загуби от обезценка;
- МСС 24 Оповестяване на свързани лица – разяснява се, че управляващо дружество, което предоставя ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие, се счита за свързано лице. Съответно, е необходимо да се оповести възнаграждението/непогасеното задължение за извършване на управленски услуги;
- МСС 38 Нематериални активи – същите изменения, както в МСС 16 по-горе.

Банката ще анализира и оцени ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2012-2014 година

В цикъла 2012-2014 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, касаещи четири стандарта, които ще влязат в сила за финансовата 2016 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 5 Нетекучи активи, държани за продажба и преустановени дейности – уточнява се, че промяната на начина на освобождаване от актива (продажба или разпределение към собствениците) не се счита за нов план за освобождаване от актива, а представлява продължение на първоначалния план;
- МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания – уточняват се примери за продължаващо участие във финансов актив и изискуемите оповестявания в съкратен междинен финансов отчет;
- МСС 19 Доходи на наети лица – дават се разяснения по отношение на параметрите определящи дисконтовия процент при изчисление на дългосрочни задължения.
- МСС 34 Междинно финансово отчитане – разяснява се, че изискуемите оповестявания е необходимо да се съдържат в междинните финансови отчети или, чрез препратка, да могат да бъдат проследени до друга междинна информация (например доклад на ръководството), която следва да е на разположение на потребителите при същите условия и по същото време.

Банката ще анализира и оцени ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети.

## 3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

### Финансови инструменти

#### Финансови активи

Банката първоначално признава заеми и вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи (включително активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на датата на търгуване, на която Банката е станала страна по договорните условия на инструмента.

Банката отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Банката прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Банката, се признава като отделен актив или пасив.



### 3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### Финансови инструменти (продължение)

##### Финансови активи (продължение)

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в индивидуалния отчет за финансово състояние тогава и само тогава, когато Банката има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Банката има следните не-деривативни финансови активи: заеми и вземания, и финансови активи на разположение за продажба и финансови активи държани до падеж.

##### Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби

Един финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби ако е дериватив, държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Финансови активи се определят като такива отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби ако Банката управлява такива инвестиции и взема решения за покупка и продажба на базата на тяхната справедлива стойност, според документираната стратегия за управление на риска или за инвестициите на Банката. Свързаните разходи по сделката се признават в печалба и загуба, когато възникнат. Финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби се оценяват по справедлива стойност и всички свързани промени, включително доходи от дивиденди, се отчитат в печалби и загуби.

При първоначалното придобиване, ръководството на Банката определя дали един финансов актив ще се държи за търгуване. Обикновено ръководството определя като такива деривативите.

Деривативите са финансови инструменти:

- чиято стойност се променя в отговор на промени в лихвен процент, цена на ценна книга, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове договори, които реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- които са платими на бъдеща дата.

Когато при сключване на конкретна деривативна сделка Банката определя конкретна позиция за хеджиране и са изпълнени всички изисквания на МСС 39, съответния дериватив се отчита като такъв за хеджиране. Деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране, се отчитат като държани за търгуване.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване (включително разходите по сделката) и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

##### Заеми и вземания

Заеми и вземания са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котираны на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до балансовата стойност на финансовия актив или на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити. Изчислението включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Банката взема предвид доказателства за обезценка на заеми и вземания, както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Всички индивидуално значими активи се преглеждат за наличие на индикации за обезценка. Тези, за които няма индикации за обезценка, подлежат на колективна обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Активите, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка, като се групират заедно активи със сходни характеристики на риска (Бележка 3: Обезценка на финансови активи).

### 3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### Финансови инструменти (продължение)

##### Заеми и вземания (продължение)

Загубата от обезценка се изчислява като разликата между отчетната стойност на даден финансов актив и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията. Когато събитие, настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

Заеми и вземания включват пари и парични еквиваленти, вземания от банки, кредити и аванси на клиенти, вземания от Републикански бюджет и търговски и други вземания.

##### Споразумения за продажба и обратно изкупуване

Ценните книжа, обект на договори за обратно изкупуване, не се отписват от индивидуалния отчет за финансово състояние. Ценните книжа, купени по силата на договори за обратна продажба („обратни репо-сделки), се отразяват като вземания от банки. Разликата между продажната цена и покупната цена на обратното изкупуване се третира като лихва и се отразява по метода на ефективната лихва за срока на репо-договорите.

##### Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като такива на разположение за продажба или не са класифицирани в никоя от предходните категории. Финансовите активи на разположение за продажба се признават първоначално по справедлива стойност плюс пряко свързаните разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност и промените в тази стойност, различни от загуби за обезценка (Бележка 3: Обезценка на финансови активи), и валутни курсови разлики от дългови инструменти на разположение за продажба, се отчитат в другия всеобхватен доход, и се представят в резерв за справедлива стойност в собствения капитал. Когато една инвестиция се отпише, натрупаните печалби и загуби в друг всеобхватен доход се прекласифицират в печалби и загуби.

Финансовите активи на разположение за продажба включват капиталови и дългови ценни книжа.

##### Финансови активи, държани до падеж

Когато Банката има положителното намерение и възможност да държи дългови ценни книжа до падеж, тогава те се класифицират като финансови активи, държани до падеж. Държаните до падеж финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване, финансовите активи, държани до падеж, се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Финансови активи държани до падеж включват дългови ценни книжа.

##### Финансови пасиви

Финансовите пасиви, които не са деривативни инструменти или не са определени при придобиването им за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата, се отчитат по амортизирана стойност. Първоначално те се признават по "себестойност", т.е. справедливата стойност на получените парични потоци при възникване на пасива, намалени с разходите по сделката. Впоследствие всяка разлика между нетните парични потоци и остатъчната стойност се признава в печалбата или загубата за периода по метода на ефективната лихва за срока на пасива. Финансовите пасиви, отчетени от Банката като депозити, привлечени средства и издадени ценни книжа, се представят по амортизирана стойност.

Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до балансовата стойност на финансовия актив или на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

### 3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### Финансови инструменти (продължение)

##### Финансови пасиви (продължение)

Финансовите активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в индивидуалния отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Банката има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

##### Отписване на финансови инструменти

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени, или договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са запазени, но е поето договорно задължение за плащане на всички събрани парични потоци, без съществено отлагане, на трета страна по сделка за прехвърляне, при което:
  - а) Банката е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив или
  - б) Банката нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазила контрола върху него.

Когато Банката е прехвърлила договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив и нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай, Банката признава и съпътстващо задължение. Прехвърленият актив и съпътстващото задължение се оценяват така че да отразяват правата и задълженията, които Банката е запазила.

Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаграждението, което може да се наложи да бъде възстановено от Банката.

Финансов пасив се отписва от индивидуалния отчет за финансовото състояние, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл. Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив, се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

#### Обезценка на финансови инструменти

Финансов актив, който не се отчита по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглежда към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства че е обезценен. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития, възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на задължението към Банката при условия, които Банката иначе не би разглеждала, индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност, неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент, икономически условия, които водят до неизпълнения или изчезването на активен пазар за дадена ценна книга.

##### Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Банката взема предвид доказателства за обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (заеми и вземания и държани до падеж инвестиции в дългови ценни книжа) както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Всички индивидуално значими активи се проверяват за специфична обезценка. Тези, за които няма специфична обезценка, се проверяват колективно за



### 3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### Финансови инструменти (продължение)

##### Обезценка на финансови инструменти (продължение)

###### Финансови активи отчитани по амортизирана стойност (продължение)

обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Активите, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка, като се групират заедно активи със сходни характеристики на риска.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Банката използва историческите тенденции за вероятността за неизпълнение, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби.

Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията или дълговите ценни книжа, държани до падеж. Когато събитие, настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

###### Финансови активи на разположение за продажба

Загубата от обезценка по отношение на финансовите активи на разположение за продажба се признава чрез рекласификация в печалба и загуба на загубите, натрупани в резерв от справедлива стойност в собствения капитал. Кумулативната загуба, която се рекласифицира от собствения капитал в печалби и загуби, е разликата между цена на придобиване, нетно от изплащания на главница и амортизация, намалена със загуба от обезценка призната преди това в печалби и загуби, и текущата справедлива стойност. Промени в обезценката, дължащи се на прилагането на метода на ефективната лихва, се отразяват като компонент на приходите от лихви. Ако в последващ период, справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба се увеличи, и увеличението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка в печалбата или загубата, тогава загубата от обезценка се възстановява обратно, като сумата се признава в печалбата или загубата. Всяко последващо възстановяване на справедливата стойност на обезценена капиталова ценна книга на разположение за продажба, се признава в другия всеобхватен доход.

##### Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Банката оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява нуждата от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите, и се променя въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти, Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. За инвестициите в дъщерни и асоциирани дружества и капиталови инвестиции, за които няма наблюдаеми пазарни цени, Банката приема, че справедливата стойност е цената на придобиване. Банката има установена контролна среда по отношение на оценяването на справедливите стойности.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари (напр. деривативи, нетъргуеми на борсата), които са обект на сделка между страните, са определени чрез използването на техники за оценки. Тези техники за оценки се придържат към употребата на пазарни данни, когато има такива и колкото е възможно по-малко на специфичните оценки на дружеството.

### 3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### Финансови инструменти (продължение)

##### Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)

##### Йерархия на справедлива стойност

Банката използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котирани (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котирани цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котирани цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котирани цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котирани цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват, за да отразят разликите между инструментите;

Йерархията на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви е оповестена в Бележка 5.

#### Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до три месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до три месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения (не са блокирани). Банката поддържа Минимален Задължителен Резерв според изискванията на БНБ и за целите на паричния поток ги включва в Пари и Парични еквиваленти.

Те се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност.

Банковите овърдрафти, които са платими при поискване и формират неразделна част от управлението на паричните наличности на Банката, се включват като компонент на пари и парични еквиваленти за целите на изготвянето на индивидуалния отчет за паричните потоци.

#### Активи държани за продажба

Активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Банката. Активите, държани за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от Банката като обезпечения и се придобиват в следствие от нея в резултат на замяна "дълг срещу собственост" от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

Активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Ръководството обичайно активно провежда мероприятия за реализиране на сделка за продажба, която се цели да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата.

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

#### Активи, придобити от обезпечения

Активи, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (в резултат на придобити обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

### 3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### Инвестиции в дъщерни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни дружества, са представени в индивидуалния финансов отчет по цена на придобиване, която представлява справедливата стойност на възнаграждението което е платено, включително преките разходи по придобиването на инвестицията. Тези инвестиции не се търгуват на фондови борси.

Притежаваните от Банката инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага датата на сключване на сделката. Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя отделно към статията други доходи/(разходи) от/за дейността на индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

#### Данъци

Банката начислява текущи данъци съгласно българските закони. Данъкът върху печалбата се изчислява на база на облагаемата печалба за периода, определена в съответствие с правилата, установени от данъчните власти, по силата на които се плащат (възстановяват) данъци.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход, и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, до която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват в или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период директно в собствения капитал.

#### Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията са представени в индивидуалния финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубата от обезценка.

#### Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и други.

### 3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### Имоти, машини и съоръжения (продължение)

##### *Последващо оценяване*

Избраният от Банката подход за последваща оценка на имотите и съоръженията е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други приходи/разходи от/за дейността в печалби и загуби.

##### *Метод на амортизация*

Банката използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Ползният живот по групи активи е както следва:

- сгради – 50 г.
- банково оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Ползният живот по групи активи не е променен в сравнение с 2014 г.

Ползният живот на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният полезен живот на съоръженията се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

##### *Последващи разходи*

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

#### Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в индивидуалния финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти (софтуер) и лицензи за ползване на софтуер.

В Банката се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценката се включват в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Нематериалните активи се отписват от индивидуалния финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на нематериалните активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата.

#### Инвестиционни имоти

Ръководството на Банката използва тази категория при отдаване под наем на активи, придобити от обезпечения по кредити. Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната



### 3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### Инвестиционни имоти (продължение)

оценка. След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се отчитат по модела на справедливата стойност. Печалбата или загубата, възникнала от промяната в справедливата стойност на инвестиционните имоти, се включва в печалбата или загубата за периода, в който е възникнала. Справедливата стойност на инвестиционните имоти се определя въз основа на оценката от независим оценител.

Приходите от наем от инвестиционните имоти се представят в други доходи от дейността, а оперативните разходи пряко или непряко свързани с генерираните доходи от наем се представят в други разходи за дейността. Отписването на инвестиционен имот се извършва при продажба или трайно изваждане от употреба, като от продажбата му не се очакват бъдещи ползи. Печалбите или загубите от отписването на инвестиционни имоти се отчитат в печалбата или загубата за периода, в които са възникнали.

#### Пенсионни и други задължения на персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство Банката е задължена да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на Банката, в качеството ѝ на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

#### Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на Банката под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в индивидуалния отчет за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Банката вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В края на всеки отчетен период Банката прави оценка и отчита сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена в резултат на неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

#### Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната настояща стойност към датата на отчета, по която те се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние, коригирана с размера на актюерските печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в друг всеобхватен доход.

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход, в периода, в който са възникнали.

Към края на всеки отчетен период, Банката назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните ѝ задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Настоящата стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Актюерски печалби и загуби от промени в демографските и финансови предположения при пенсиониране по възраст и стаж са признати в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

### 3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### *Доходи при напускане*

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск – за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж

Банката признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние по тяхната настояща стойност.

#### **Обезценка на нефинансови активи**

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Банката, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до настоящата им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния риск за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат разглеждани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загубите от обезценка се признават в печалби и загуби. Загубите от обезценка, признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загубата от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

#### **Основен капитал**

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Разходите, отнасящи се пряко до издаването на нови акции, с изключение на тези по бизнес комбинации, се приспадат от капитала нетно от свързаните с тях данъци. Дивидентите по обикновени акции се признават в периода, в който са били одобрени от акционерите. Дивидентите за периода, обявени след датата на изготвяне на финансовите отчети, се оповестяват като събитие след датата на отчета.

#### **Дивиденди**

Задължение за парични разпределения към собствениците се признава, когато разпределението е одобрено от тях и не зависи от Банката. Кореспондиращата сума се отписва директно от собствения капитал.



### 3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в индивидуалния отчет за всеобхватния доход на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти при използване на метода на ефективния доход на основата на цената на придобиване или приложимия променлив лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия, или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент.

Приходът от лихви включва лихвени доходи по дългови ценни книжа на разположение за продажба и държани до падеж, от лихви по депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти, такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по привлечени депозити от клиенти и от банки, както и по получени кредити и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

#### Такси и комисиони

Разходите за таксите и комисионите по банковите гаранции се признават на систематична база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата.

Таксите за доверително управление на средства се признават на принципа на начисляване през периода на предоставяне на услугата.

Разходите за такси и комисиони, свързани с обслужването на ностро сметки при други банки или с извършването на друга банкова услуга, се признават в момента на извършване на услугата, за която се отнасят, и постигане на резултата от нея.

#### Операции в чуждестранна валута

Сделки, осъществени в чуждестранни валути, са трансформирани в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно. В края на годината са преоценени в легова равностойност по заключителните обменни курсове на БНБ, които на по-важните валути към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние са следните:

Вид валута	31 декември 2015	31 декември 2014
Щатски долари	1.79007	1.60841
Евро	1.95583	1.95583

От 1999 българският лев е обвързан с еврото, официална валута на Европейския съюз, в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Нетните печалби или загуби от промяната на валутните курсове, възникнали от преоценката на вземания, задължения и от сделки с чуждестранна валута, са отчетени в индивидуалния отчет за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

#### Провизии и условни пасиви

Провизии се признават, когато Банката има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения, възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от Банката, или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в индивидуалния отчет за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване.

### 3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### Отчитане по сегменти

Банката не отчита информация по оперативни сегменти, тъй като преобладаващия ѝ източник на рискове и възвръщаемост е корпоративния сектор, няма един отделен външен клиент, приходите от който да възлизат на повече от 10%, както и Банката извършва своята дейност на територията на страната. Ако в бъдеще този факт се промени и Банката представя във финансовите си отчети оперативни сегменти, то те ще бъдат определени и представени в съответствие с изискванията на МСФО 8 Оперативни сегменти.

### 4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност Банката е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и влошаване на финансовата стабилност на институцията. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва поемането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Банката и съществуването ѝ.

Управлението на риска в Българска банка за развитие АД представлява комплекс от методи и процедури, които Банката използва за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции. Банката управлява следните основни категории риск:

- Кредитен;
- Ликвиден;
- Пазарен;
- Операционен.

При управление на рисковете Българска банка за развитие АД прилага политики и процедури, адекватни на характера и сложността на нейната дейност и базиращи се на добри банкови практики.

#### 4.1. Кредитен риск

Кредитен риск е рискът от потенциални загуби, породени от неизпълнение от страна на клиентите на Банката на договорни задължения, във връзка с вземания и притежавани от Банката финансови инструменти.

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Банката, поради което управлението му е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР АД и с действащите законови и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики, както и изискванията на МСФО.

Банката използва модели за генериране на вътрешен рейтинг при оценката и управлението на кредитния (включително контрагентния) риск по експозициите. Рейтинг моделите са базирани на анализ на исторически данни и настоящото финансово състояние на контрагентите и свързаните с тях лица, историята и поведението им при обслужване на задължения към други контрагенти, анализ на бъдещите парични потоци, източник на обслужване на съществуващите и потенциално възникващите задължения към Банката и други специфични за конкретната сделка параметри. В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При управлението на кредитния риск на Банката се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити, които се преразглеждат и актуализират периодично.

В Банката функционира комитет по провизиите, който участва в управлението на кредитния риск и отговаря за оценката на качеството и класификацията на експозициите, заседава ежесечно и е наблюдаван от Управителния съвет.

В Банката функционира специализирано звено, оценяващо риска, както на ниво клиент, така и на ниво експозиция, като нивото на кредитоспособност се оценява и следи през целия живот на кредита – от кандидатстването до неговото пълно погасяване. Кредитният риск се намалява частично и чрез приемане на различни видове обезпечения, като оценките по обезпеченията във всеки един момент не са по-стари от 12 месеца.

Банката формира обезценки по експозиции на индивидуална и колективна основа, в зависимост от рисковия профил на кредитополучателя, на база решение на Комитета по провизии.

#### 4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

##### 4.1. Кредитен риск (продължение)

Експозициите в кредитния портфейл на Банката се разделят основно на четири категории според наличието на обективни доказателства за обезценка, както и според просрочието на дължими плащания от кредитополучателя: „редовни“ (най-общо с просрочия по лихва и/или главница до 30 дни); „под наблюдение“ (най-общо с просрочия по лихва и/или главница до 91 дни); „нередовни“ и „загуба“ (най-общо с просрочия по лихва и главница над 90 дни и/или тежко финансово състояние). В зависимост от категорията на експозицията, Комитетът по провизии определят процента за обезценка на индивидуално оценените експозиции в групите различни от „редовни“. За категорията „под наблюдение“, процентът за обезценка варира от 10% до 50%; за категорията „нередовни“ от 50% до 75%, а „загуба“ е в размер на 100%.

С цел минимизиране на кредитния риск Банката приема обезпечения под формата на ипотечи на земи, промишлени имоти, хотели, търговски и жилищни сгради. Приемат се също така и допълнителни обезпечения под формата на залози на машини, съоръжения, оборудване и стоково-материални запаси, ценни книжа, парични депозити, дружествени дялове, записи на заповед, авали и поръчителства от трети лица. Обичайната практика на Банката е да изисква обезпечение от кредитоискателите поне в размер на 100%, спрямо договорения размер на кредита.

На база на подписано гаранционно писмо с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) през 2003 г. и последващи анекси, Банката участва в гаранционната схема за предоставяне на кредити на малки и средни предприятия (МСП), съгласно дългосрочната програма на Европейския съюз за МСП. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загуба по главницата и лихвите от всеки кредит от групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на Банката, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 2,520 хил. евро (4,929 хил. лв.). Банката е прилагала намалени изисквания за обезпечение на кредитите, включени в портфейла гарантиран от ЕИФ. Към 31.12.2015 г., общата експозиция по кредити гарантирани от ЕИФ е в размера на 6,679 хил. лв. (31.12.2014 г.: 8,866 хил. лв.). Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажименти от Банката по неувоени кредити. Ангажиментът за плащане от страна на ЕИФ към тази дата възлиза на 4,929 хил. лв. (31.12.2014 г.: 4,929 хил. лв.), като покритите загуби от страна на ЕИФ са в размер на 3,044 хил. лв. (31.12.2014 г.: 3,044 хил. лв.).

Кредитен риск в дейността на Банката възниква и по линия на задбалансови ангажименти, основно гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент на Банката да извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна и носят същия кредитен риск, както и кредититните експозиции.

Друг условен/задбалансов ангажимент на Банката са неувоените средства по одобрени кредитни споразумения под формата на заеми, гаранции или акредитиви.

Банката формира различни подпортфейли, базирани на типа на контрагентите и носителите на кредитен риск, както следва:

- директно кредитиране – портфейл от кредити, кредитни линии, инвестиционни заеми и други форми на кредитиране към юридически лица, различни от финансови институции и кредити към физически лица (кредити към служители на Банката).
- индиректно финансиране или „он-лендинг“ – портфейл от кредити формирани към финансови (банкови и небанкови) институции, които имат за цел предоставяне на финансиране/улесняване достъпа до финансиране на микро, малки и средни предприятия в Република България.

Извън рамките на кредитния портфейл, кредитен риск в дейността на Банката е наличен при експозиции, формирани при други нейни дейности:

- портфейл от финансови инструменти различни от кредити, формиран във връзка с управление на свободните средства на Банката, който е съставен основно от държавни ценни книжи с емитент Република България, класифицирани като „финансови активи на разположение за продажба“;
- към банки по линия на операции на паричен пазар, пласирани срочни депозити и наличности по ностро сметки;
- по линия на вземания обвързани с държавния бюджет.

В Банката функционира система от лимити във връзка с кредитния риск и риска от концентрации за различните подпортфейли, като текущо се следи кредитния риск и риска от концентрации на финансовите активи както на базата на отраслови и географски критерии, така и по отделни контрагенти. Определени са лимити за максимални експозиции, които се следят, анализират и актуализират периодично. Банката не формира експозиции към клиенти и групи свързани лица, различни от кредитни институции, по-големи от 10% от собствения й капитал.

#### 4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

##### 4.1. Кредитен риск (продължение)

###### Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от финансовите активи, признати в индивидуалния отчет за финансовото състояние е както следва:

Финансов актив	2015		2014	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Вземания от банки	249,860	249,860	507,424	484,818
Предоставени кредити и аванси на клиенти	633,677	611,346	622,885	622,885
Вземания от Републиканския бюджет	29,885	29,885	-	-
Ценни книжа на разположение за продажба	220,180	220,180	274,698	274,698
Ценни книжа държани до падеж	1,979	1,979	1,980	1,980
Финансови активи държани за търгуване	305	305	1,436	1,436
Други финансови активи	103	103	-	-
	<b>1,135,989</b>	<b>1,113,658</b>	<b>1,408,423</b>	<b>1,385,817</b>

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти, отчетени задбалансово, е както следва:

	2015		2014	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Банкови гаранции и акредитиви	77,771	75,487	67,470	67,192
Неусвоен размер на разрешени кредити	100,408	100,408	54,096	54,096
Участие в инвестиционна програма SIA	1,804	1,804	-	-
	<b>179,983</b>	<b>177,699</b>	<b>121,566</b>	<b>121,288</b>
<b>Максимална експозиция към кредитен риск</b>	<b>1,315,972</b>	<b>1,291,357</b>	<b>1,529,989</b>	<b>1,507,105</b>

При определяне на нетната експозиция, са взети предвид високоликвидни обезпечения (държавни ценни книжа и парични обезпечения).

#### 4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

##### 4.1. Кредитен риск (продължение)

###### Кредитен риск - концентрация

По-долу са представени данни за финансовите активи на Банката, класифицирани по сектори на икономиката (по амортизирана стойност):

	2015	%	2014	%
<b>Сектори</b>				
Финансови услуги	666,537	41.00	943,978	48.32
Промишленост	362,864	22.32	308,879	15.81
Държавно управление	244,520	15.04	269,666	13.80
Строителство	110,938	6.82	112,000	5.73
Операции с недвижими имоти	60,969	3.75	59,932	3.07
Транспорт	55,485	3.41	89,311	4.57
Търговия	48,241	2.97	81,698	4.18
Други сектори	22,390	1.37	26,635	1.37
Туристически услуги	21,772	1.34	25,170	1.29
Събиране и обезвреждане на отпадъци	17,471	1.07	20,016	1.03
Селско стопанство	14,569	0.91	16,137	0.83
	<u>1,625,756</u>	<u>100</u>	<u>1,953,422</u>	<u>100</u>

Най-голямата кредитна експозиция на Банката предоставена на група свързани лица /извън банкови институции/ е в размер на 50 510 хил. лв. по амортизирана стойност (2014: 50 490 хил. лв.), което представлява 8.66% от собствения капитал на Банката (2014: 8.71%).

Към 31.12.2015 г. няма експозиция на клиент или група свързани клиенти, която да е по-голяма от 10% от собствения капитал на Банката.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Структурата на финансовите активи на Банката съгласно рисковите класификационни групи е следната:

<i>Към 31 декември 2015 г.</i>	Редовни	Под наблюдение	Нередовни	Загуба	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	343,853	-	-	-	343,853
Вземания от банки	249,860	-	-	-	249,860
Вземания от Републикански бюджет	29,885	-	-	-	29,885
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	298,397	70,104	12,506	50,606	431,613
Търговски кредити	199,635	15,691	4,665	15,796	235,787
Селскостопански кредити	-	-	-	2,010	2,010
Потребителски кредити	1,164	-	-	-	1,164
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	2,341	-	-	-	2,341
Кредити на други финансови институции	-	-	-	65,139	65,139
Други кредити и вземания	41,460	-	-	77	41,537
Ценни книжа на разположение за продажба	220,180	-	-	-	220,180
Финансови активи, държани за търгуване	305	-	-	-	305
Ценни книжа, държани до падеж	1,979	-	-	-	1,979
Други финансови активи	103	-	-	-	103
<b>Общо финансови активи</b>	<b>1,389,162</b>	<b>85,795</b>	<b>17,171</b>	<b>133,628</b>	<b>1,625,756</b>

<i>Към 31 декември 2014 г.</i>	Редовни	Под наблюдение	Нередовни	Загуба	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	387,221	-	-	-	387,221
Вземания от банки	484,818	-	-	65,139	549,957
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	415,738	49,652	9,490	64,752	539,632
Търговски кредити	164,275	8,179	1,290	19,269	193,013
Селскостопански кредити	-	-	-	2,000	2,000
Потребителски кредити	1,192	-	-	-	1,192
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	2,205	-	-	-	2,205
Други кредити и вземания	-	-	-	88	88
Ценни книжа на разположение за продажба	274,698	-	-	-	274,698
Финансови активи, държани за търгуване	1,436	-	-	-	1,436
Ценни книжа, държани до падеж	1,980	-	-	-	1,980
<b>Общо финансови активи</b>	<b>1,733,563</b>	<b>57,831</b>	<b>10,780</b>	<b>151,248</b>	<b>1,953,422</b>



БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

#### 4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

##### 4.1. Кредитен риск (продължение)

По-долу са представени видовете обезпечения, получени от Банката във връзка с отпуснати кредити, по справедлива стойност, определена със съдействието на вътрешен лицензиран оценител:

Вид обезпечение	2015		2014	
	Справедлива стойност	%	Справедлива стойност	%
Ипотеки	372,511	51.32	521,814	64.77
Ипотеки върху кораби	52,434	7.22	11,581	1.44
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	178,952	24.66	180,014	22.34
Ценни книжа котиран на борсов пазар	89,327	12.31	78,037	9.68
Застраховка кредитен риск	31,771	4.38	13,305	1.65
Блокирани депозити	800	0.11	928	0.12
<b>Общо обезпечения</b>	<b>725,795</b>	<b>100.0</b>	<b>805,679</b>	<b>100.0</b>

Процент от експозицията, която е предмет на споразумение, изискващо обезпечение:

Тип кредитна експозиция	Основен вид обезпечение	Процент от експозицията, която е предмет на споразумение, изискващо обезпечение	
		2015	2014
Кредити и вземания	1. Ипотеки	100	100
	2. Ипотеки върху кораби	100	25
	3. Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	77	68
	4. Блокирани депозити	5	6
	5. Застраховка кредитен риск	100	100
Репо сделки	1. Ценни книжа	100	100

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**  
**4.1. Кредитен риск (продължение)**

В таблицата по-долу са представени данни за стойността на портфейла от финансови активи на Банката по видове инструменти, отчитани по амортизирана стойност и извършените обезценки:

	Кредити и вземания от нефинансови институции		Вземания от Републикански Бюджет		Кредити и вземания от финансови институции		Кредити и вземания от физически лица		Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка		Ценни книжа на разположение за продажба		Финансови активи, държани за търгуване		Ценни книжа, държани до падеж	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
<b>Обезценени на индивидуална основа</b>																
под наблюдение	85,794	57,831	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
нередовни	17,170	10,780	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
загуба	133,627	86,110	-	-	65,139	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Брутна стойност</b>	<b>236,591</b>	<b>154,721</b>	-	-	<b>65,139</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Обезценка</b>	<b>(130,114)</b>	<b>(99,677)</b>	-	-	<b>(42,533)</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Балансова стойност</b>	<b>106,477</b>	<b>55,044</b>	-	-	<b>22,606</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>В т.ч. предоговорени (брутна стойност)</i>	152,723	135,140	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Обезценени на портфейлна основа</b>																
редовни	533,280	565,281	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Брутна стойност</b>	<b>533,280</b>	<b>565,281</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Обезценка</b>	<b>(15,800)</b>	<b>(15,568)</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Балансова стойност</b>	<b>517,480</b>	<b>549,713</b>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>В т.ч. предоговорени (брутна стойност)</i>	261,055	357,193	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Непросрочени и необезценени</b>																
редовни	6,318	14,731	29,885	-	249,860	484,818	3,505	3,397	343,853	387,221	220,180	274,698	305	1,436	1,979	1,980
<b>Балансова стойност</b>	<b>6,318</b>	<b>14,731</b>	<b>29,885</b>	<b>-</b>	<b>249,860</b>	<b>484,818</b>	<b>3,505</b>	<b>3,397</b>	<b>343,853</b>	<b>387,221</b>	<b>220,180</b>	<b>274,698</b>	<b>305</b>	<b>1,436</b>	<b>1,979</b>	<b>1,980</b>
<i>В т.ч. предоговорени (брутна стойност)</i>	-	9,502	2,688	-	-	53,471	719	837	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Балансова стойност</b>	<b>630,275</b>	<b>619,468</b>	<b>29,885</b>	<b>-</b>	<b>249,860</b>	<b>507,424</b>	<b>3,505</b>	<b>3,397</b>	<b>343,853</b>	<b>387,221</b>	<b>220,180</b>	<b>274,698</b>	<b>305</b>	<b>1,436</b>	<b>1,979</b>	<b>1,980</b>
<i>В т.ч. предоговорени (брутна стойност)</i>	413,778	501,935	2,688	-	-	53,471	719	837	-	-	-	-	-	-	-	-

Банката оценява кредитното качество на предоставените условни ангажименти чрез методология, която оценява дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси от Банката. В случай на възникнали събития, Банката провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи (загуби), свързани с изходящите потоци от плащания. Тези разходи (загуби) се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица. Към датата на отчета, Банката е идентифицирала ангажименти в размер на 3,262 хил. лв. (2014 г.: 5,107 хил. лв.), които са провизирани (Бележка 33А).

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

**4.1. Кредитен риск (продължение)**

Банката може да предоговори първоначалните условия по сключени договори в случаите на молба от страна на контрагентите. Обичайно това са сроковете за усвояване на кредитите, размера на кредита, лихвените нива и/или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски. Най-често това се наблюдава в случаи на промяна на първоначалните параметри, целите и обхвата, респ. времевия график на проектите.

Предоговорените кредити и вземания, представени по амортизирана стойност, са както следва:

	2015	2014
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	235,907	339,497
Търговски кредити	124,760	116,704
Кредити на банки	-	53,471
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	555	620
Потребителски кредити	164	217
Кредити на други финансови институции	3,739	-
Други кредити и вземания	2,767	89
	<u>367,892</u>	<u>510,598</u>

Когато първоначалните условия на споразумението са изменени чрез даване на отстъпки от страна на Банката към длъжника, предизвикани от влошаване на финансовото му състояние, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълният размер на дълга, кредитът се класифицира като „преструктуриран“.

Преструктурираните кредити и вземания, представени по амортизирана стойност, са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2015	2014
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	45,943	42,241
Други кредити и вземания	3,350	3,404
	<u>49,293</u>	<u>45,645</u>

**4.1.1. Риск от държавата**

Банката е формирала портфейл от ценни книжа, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, формиран предимно от държавни ценни книжа с емитент Република България. В таблицата по-долу е представена експозицията на Банката към държавен дълг към 31.12.2015 г. и 31.12.2014 г.

<i>Към 31 декември 2015 г.</i>	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	Общо
<i>Държавни ценни книжа</i>							
Р. България	11,963	32,830	239	134,221	35,229	-	214,482
<b>Общо</b>	<b>11,963</b>	<b>32,830</b>	<b>239</b>	<b>134,221</b>	<b>35,229</b>	<b>-</b>	<b>214,482</b>
<i>Към 31 декември 2014 г.</i>	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	Общо
<i>Държавни ценни книжа</i>							
Р. България	66,849	267	77,749	32,064	-	-	176,929
Р. Хърватия	31,242	-	-	-	-	-	31,242
Р. Румъния	-	61,495	-	-	-	-	61,495
<b>Общо</b>	<b>98,091</b>	<b>61,762</b>	<b>77,749</b>	<b>32,064</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>269,666</b>

#### 4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

##### 4.2. Пазарен риск

Пазарните рискове са свързани с негативни изменения на лихвени проценти, валутни курсове, ликвидната позиция и други фактори, оказващи влияние върху цените на ценните книжа и другите финансови активи. Тези движения могат да дадат отражение върху финансовата позиция и рентабилността на Банката.

###### *Лихвен риск*

Лихвеният риск е вероятността от изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвеният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Банката. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти.

Подходът за измерване на лихвения риск по отношение на цялостната дейност основно включва:

- Анализ на лихвената чувствителност на дохода – измерващ лихвената чувствителност на нетния лихвен доход на Банката;
- Анализ на лихвената чувствителност на икономическия капитал (Дюрационен GAP Анализ) – измерва лихвената чувствителност на икономическата стойност на Банката;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за лихвен риск, отразяващи волатилността на съответната лихвена крива, както и рисковия апетит на Банката;
- Стрес тестове за лихвен риск - представят потенциалното изменение на годишния нетен лихвен доход след прилагане на стрес-сценарий за изменение на лихвените криви по валути.

Анализът на лихвения риск при паричните потоци се извършва чрез разпределението на паричния поток на активите и пасивите, участващи в анализа на лихвения дисбаланс и формиращи съответните матуритетни несъответствия. При наличие на позиции в баланса на Банката, класифицирани като такива, определени по справедлива стойност, анализа на риска от справедлива стойност се свежда до отнасянето на съответната позиция в приложимата матуритетна зона в анализа на лихвения дисбаланс.

Освен анализа на лихвената чувствителност, при управление на лихвения риск регулярно се идентифицират и основните източници, участващи в промяната на нетния лихвен спред на Банката. Това спомага за вземане на своевременни решения по отношение на лихвената политика на Банката, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо лихвения риск, на който е изложена Банката, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите граници и лимити за Банката.

Таблицата по-долу обобщава лихвената експозиция и риск на Банката. В нея са включени активите и пасивите на Банката по балансова стойност, съгласно лихвените клаузи, заложи в договорите, матуритетната им структура и чувствителността им, спрямо движението на лихвените проценти.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	безлихвени	общо
<b>31 декември 2015 г.</b>				
<b>Финансови активи</b>				
Вземания от банки	114,909	127,483	7,468	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	544,338	89,339	-	633,677
Вземания от Републикански бюджет	9,848	20,037	-	29,885
Ценни книжа, държани до падеж	1,979	-	-	1,979
Ценни книжа на разположение за продажба	-	217,536	2,644	220,180
Финансови активи, държани за търгуване	-	-	305	305
Други финансови активи	-	-	103	103
<b>Общо финансови активи</b>	<b>671,074</b>	<b>454,395</b>	<b>10,520</b>	<b>1,135,989</b>
<b>Финансови пасиви</b>				
Депозити от кредитни институции	842	-	-	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	177,482	507,838	9,760	695,080
Финансови пасиви, държани за търгуване	362	-	-	362
Привлечени средства от международни институции	178,723	-	-	178,723
Други привлечени средства	11,226	16,437	-	27,663
<b>Общо финансови пасиви</b>	<b>368,635</b>	<b>524,275</b>	<b>9,760</b>	<b>902,670</b>
<b>Общо лихвена експозиция</b>	<b>302,439</b>	<b>(69,880)</b>	<b>760</b>	<b>233,319</b>
	<b>с плаващ лихвен %</b>	<b>с фиксиран лихвен %</b>	<b>безлихвени</b>	<b>общо</b>
<b>31 декември 2014 г.</b>				
<b>Финансови активи</b>				
Вземания от банки	307,567	199,248	609	507,424
Предоставени кредити и аванси на клиенти	570,351	52,534	-	622,885
Ценни книжа, държани до падеж	1,980	-	-	1,980
Ценни книжа на разположение за продажба	-	272,721	1,977	274,698
Финансови активи, държани за търгуване	1,436	-	-	1,436
<b>Общо финансови активи</b>	<b>881,334</b>	<b>524,503</b>	<b>2,586</b>	<b>1,408,423</b>
<b>Финансови пасиви</b>				
Депозити от кредитни институции	19,642	56,314	-	75,956
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	752,994	71,337	-	824,331
Финансови пасиви, държани за търгуване	888	-	-	888
Облигационни заеми	-	78,499	-	78,499
Привлечени средства от международни институции	221,065	-	-	221,065
Други привлечени средства	11,190	26,433	-	37,623
<b>Общо финансови пасиви</b>	<b>1,005,779</b>	<b>232,583</b>	<b>-</b>	<b>1,238,362</b>
<b>Общо лихвена експозиция</b>	<b>(124,445)</b>	<b>291,920</b>	<b>2,586</b>	<b>170,061</b>

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност

Таблицата по-долу включва финансовите инструменти на Банката, представени по балансова стойност, категоризирани по по-ранната от двете дати – датата на промяна на лихвения процент по договор или датата на падежа.

31 декември 2015 г.	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-5 г.	над 5 год.	С фиксирана лихва	Безлихвени	общо
<b>Финансови активи</b>									
Вземания от банки	51,384	41,055	22,470	-	-	-	127,483	7,468	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	485,494	58,844	-	-	-	-	89,339	-	633,677
Вземания от Републиканския бюджет	9,848	-	-	-	20,037	-	-	-	29,885
Ценни книжа, държани до падеж	-	-	1,979	-	-	-	-	-	1,979
Ценни книжа на разположение за продажба	10,660	32,285	-	-	138,915	35,676	-	2,644	220,180
Финансови активи, държани за търгуване	-	-	-	-	-	-	-	305	305
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	103	103
<b>Общо финансови активи</b>	<b>557,386</b>	<b>132,184</b>	<b>24,449</b>	<b>-</b>	<b>158,952</b>	<b>35,676</b>	<b>216,822</b>	<b>10,520</b>	<b>1,135,989</b>
<b>Финансови пасиви</b>									
Депозити от кредитни институции	842	-	-	-	-	-	-	-	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	179,143	581	2,581	30,150	472,865	-	-	9,760	695,080
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	362	-	-	-	-	-	-	362
Привлечени средства от международни институции	12,174	106,152	33,609	26,788	-	-	-	-	178,723
Други привлечени средства	-	11,226	-	9,807	-	6,630	-	-	27,663
<b>Общо финансови пасиви</b>	<b>192,159</b>	<b>118,321</b>	<b>36,190</b>	<b>66,745</b>	<b>472,865</b>	<b>6,630</b>	<b>-</b>	<b>9,760</b>	<b>902,670</b>
<b>Общо експозиция на лихвена чувствителност</b>	<b>365,227</b>	<b>13,863</b>	<b>(11,741)</b>	<b>(66,745)</b>	<b>(313,913)</b>	<b>29,046</b>	<b>216,822</b>	<b>760</b>	<b>233,319</b>



БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

31 декември 2014 г.	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-5 г.	над 5 год.	С фиксирана лихва	Без-лихвени	общо
<b>Финансови активи</b>									
Вземания от банки	262,474	27,028	14,589	3,476	-	-	199,248	609	507,424
Предоставени кредити и аванси на клиенти	570,351	-	-	-	-	-	52,534	-	622,885
Ценни книжа, държани до падеж	1,980	-	-	-	-	-	-	-	1,980
Ценни книжа на разположение за продажба	98,091	61,762	79	77,749	35,040	-	-	1,977	274,698
Финансови активи, държани за търгуване	-	1,431	-	-	-	-	-	5	1,436
<b>Общо финансови активи</b>	<b>932,896</b>	<b>90,221</b>	<b>14,668</b>	<b>81,225</b>	<b>35,040</b>	<b>-</b>	<b>251,782</b>	<b>2,591</b>	<b>1,408,423</b>
<b>Финансови пасиви</b>									
Депозити от кредитни институции	75,956	-	-	-	-	-	-	-	75,956
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	753,783	892	70	39,675	29,911	-	-	-	824,331
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	888	-	-	-	-	-	-	888
Привлечени средства от международни институции	16,325	141,457	63,283	-	-	-	-	-	221,065
Други привлечени средства	-	30,807	-	-	-	6,816	-	-	37,623
Облигационни заеми	-	-	39,372	39,127	-	-	-	-	78,499
<b>Общо финансови пасиви</b>	<b>846,064</b>	<b>174,044</b>	<b>102,725</b>	<b>78,802</b>	<b>29,911</b>	<b>6,816</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>1,238,362</b>
<b>Общо експозиция на лихвена чувствителност</b>	<b>86,832</b>	<b>(83,823)</b>	<b>(88,057)</b>	<b>2,423</b>	<b>5,129</b>	<b>(6,816)</b>	<b>251,782</b>	<b>2,591</b>	<b>170,061</b>

#### 4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

##### 4.2. Пазарен риск (продължение)

###### Чувствителност на лихвените активи и пасиви с плаващ лихвен процент

Таблицата по-долу показва чувствителността на Банката при възможни промени в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември с плаващ лихвен процент и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Реалният ефект от промени в пазарните лихвени нива може да бъде различен, тъй като съществена част от кредитите и вземанията от клиенти се олихвяват с плаващ лихвен процент, базиран на определяна от Банката променлива част, която се влияе от множество фактори.

Валута	2015			2014		
	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал
BGN	0.50%	(1,734)	(1,091)	0.50%	(2,347)	(26)
EUR	0.50%	890	(1,565)	0.50%	993	(528)
USD	0.50%	63	-	0.50%	76	(12)
BGN	-0.50%	1,734	1,091	-0.50%	2,347	26
EUR	-0.50%	(890)	1,565	-0.50%	(993)	528
USD	-0.50%	(63)	-	-0.50%	(76)	12

Средните лихвени проценти по финансовите активи и пасиви са представени в следната таблица:

	31.12.2015	31.12.2014
Финансови активи	3.59%	3.11%
Финансови пасиви	0.44%	0.86%

###### Валутен риск

Валутният риск е риск от негативно влияние на изменения във валутните курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката в резултат на открити валутни позиции. При управлението на валутния риск, Банката следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а в следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Политика на Банката е основната част от активите и пасивите, и респективно банковите операции да са деноминирани във валутите евро или лев. Банката не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Банката.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Следващата таблица обобщава експозицията на Банката към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на Банката по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

<i>Към 31 декември 2015 г.</i>	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
<b>Финансови активи</b>					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	5	3,292	-	340,556	343,853
Вземания от банки	23,359	55,843	109	170,549	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	13,306	452,937	5,213	162,221	633,677
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	29,885	29,885
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,979	-	-	1,979
Ценни книжа на разположение за продажба	-	120,390	-	99,790	220,180
Финансови активи, държани за търгуване	-	305	-	-	305
Други финансови активи	-	-	-	103	103
<b>Общо финансови активи</b>	<b>36,670</b>	<b>634,746</b>	<b>5,322</b>	<b>803,104</b>	<b>1,479,842</b>
<b>Финансови пасиви</b>					
Депозити от кредитни институции	-	561	-	281	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	25,325	74,781	8	549,966	695,080
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	362	-	-	362
Привлечени средства от международни институции	-	173,583	5,140	-	178,723
Други привлечени средства	-	27,663	-	-	27,663
<b>Общо финансови пасиви</b>	<b>25,325</b>	<b>276,950</b>	<b>5,148</b>	<b>595,247</b>	<b>902,670</b>
<b>Нетна балансова валутна позиция</b>	<b>11,345</b>	<b>357,796</b>	<b>174</b>	<b>207,857</b>	<b>577,172</b>
<b>Условни задължения и ангажименти</b>	<b>9,398</b>	<b>27,961</b>	<b>-</b>	<b>142,624</b>	<b>179,983</b>

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Към 31 декември 2014 г.	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
<b>Финансови активи</b>					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	8	1,729	-	385,484	387,221
Вземания от банки	1,270	275,257	175	230,722	507,424
Предоставени кредити и аванси на клиенти	22,714	459,280	6,414	134,477	622,885
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,980	-	-	1,980
Ценни книжа на разположение за продажба	60,183	203,039	-	11,476	274,698
Финансови активи, държани за търгуване	-	1,436	-	-	1,436
<b>Общо финансови активи</b>	<b>84,175</b>	<b>942,721</b>	<b>6,589</b>	<b>762,159</b>	<b>1,795,644</b>
<b>Финансови пасиви</b>					
Депозити от кредитни институции	75,931	23	-	2	75,956
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	7,609	109,497	-	707,225	824,331
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	888	-	-	888
Облигационни заеми	-	78,499	-	-	78,499
Привлечени средства от международни институции	-	214,546	6,519	-	221,065
Други привлечени средства	-	37,623	-	-	37,623
<b>Общо финансови пасиви</b>	<b>83,540</b>	<b>441,076</b>	<b>6,519</b>	<b>707,227</b>	<b>1,238,362</b>
<b>Нетна балансова валутна позиция</b>	<b>635</b>	<b>501,645</b>	<b>70</b>	<b>54,932</b>	<b>557,282</b>
<b>Условни задължения и ангажименти</b>	<b>666</b>	<b>43,064</b>	<b>-</b>	<b>72,963</b>	<b>116,693</b>

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Таблицата по-долу показва чувствителността на Банката при възможни промени във валутния курс на база структурата на активите и пасивите към 31 декември.

Валута	2015					Ефект върху собствения капитал
	КУРС	Промяна на валутния курс		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.9558	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.7901	-1,051	+2,585	535	(1,316)	-
Японска Йена (JPY)	0.0149	-30	+19	(2)	1	-
Британски паунд (GBP)	2.6502	-1,957	+2,510	(2)	2	-
<b>Общ ефект</b>				<b>531</b>	<b>(1,313)</b>	<b>-</b>

Валута	2014					Ефект върху собствения капитал
	КУРС	Промяна на валутния курс		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.9558			-		-
Долар (USD)	1.6084	-968	+1,292	2	(2)	-
Японска Йена (JPY)	0.0135	-27	+14	(14)	8	-
Британски паунд (GBP)	2.5001	-1,876	+1,347	-	-	-
<b>Общ ефект</b>				<b>(12)</b>	<b>6</b>	<b>-</b>

Ефект върху собствения капитал на Банката не съществува, тъй като Банката няма финансови инструменти, деноминирани в щатски долари.

*Ценови риск на акции котиран на борсата*

Банката е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба. За целта, ръководството на Банката следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на авторитетни в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия момент силно са редуцирани операциите на фондовите пазари и търговията със закупените акции, като текущо се наблюдават докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му.



#### 4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

##### 4.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява риска от невъзможността на Банката да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе загуби.

Дейността на Банката изисква устойчив паричен поток, който да замени съществуващите депозити и получени кредити при изтичането на срока им, както и да задоволи търсенето на клиентите за допълнителни кредити. При управление на ликвидността, Банката взема предвид и ангажиментите, свързани с неувоената част на отпуснатите кредити и всички видове условни ангажименти.

Падежните срокове на активите и пасивите, както и способността за заместване, на приемлива цена, на лихвените задължения в момента на техния падеж, са важни фактори при оценката на ликвидността на Банката и влиянието на промените в лихвените проценти и валутните курсове върху нея. За да управлява риска, Банката поддържа във всеки момент високоликвидни активи в зависимост от валутата на пасивите си.

Контролът и следенето на общата ликвидност се извършват от КУАП, въз основа на падежни таблици със сценарии за установяване на нетните парични потоци по периоди, включващи номинален, реалистичен и песимистичен сценарий, отразяващи в различна степен негативни допускания, свързани със загуба на доверие от страна на клиенти, влошаване на качеството на кредитния портфейл, негативни допускания за банковия пазар и други допускания, влияещи върху ликвидната позиция на Банката, както и коефициенти, нормативно определени от БНБ. Допълнително се следят редица съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва и чрез прилагане на допълнителни три сценария за паричните потоци от дейността и чрез следене нивото на ликвидните буфери на Банката и допълнителните източници на финансиране при пазарни шокове, идиосинкратични шокове, представляващ загуба на доверие от страна на пазара в отделна банка или банкова група, което е равносилно на намаляване рейтинга на институцията с поне две степени и комбинирани шокове, съгл. Указания за ликвидните буфери и периодите на оцеляване на Българска народна банка.

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на съотношението ликвидни активи спрямо пасивите на Банката:

	2015	2014
Към 31 декември	65.25%	57.95 %
Средна стойност за периода	64.56%	45.81 %
Най-високо за периода	70.03%	58.33 %
Най-ниско за периода	59.10%	25.82 %
	2015	2014
Парични средства и парични салда при БНБ	343,805	387,170
Средства по разплащателни сметки в други банки и междубанкови депозити до 7 дни	39,760	154,793
Държавни ценни книжа	206,649	176,929
<b>Ликвидни активи</b>	<b>590,214</b>	<b>718,892</b>
Финансови пасиви държани за търгуване	362	888
Финансови пасиви оценявани по амортизирана стойност	902,308	1,237,474
Провизии	1,642	1,941
Задължения към персонала при пенсиониране	198	178
<b>Пасиви</b>	<b>904,510</b>	<b>1,240,481</b>
Коефициент на ликвидните активи (КЛА)	65.25%	57.95%

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Банката по балансова стойност, групирани по остатъчен срок до падежа:

Към 31 декември 2015 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	общо
<b>Финансови активи</b>							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	343,853	-	-	-	-	-	343,853
Вземания от банки	51,384	41,433	8,996	80,047	68,000	-	249,860
Финансови активи държани за търгуване	-	-	305	-	-	-	305
Предоставени кредити и аванси на клиенти	39,647	22,267	96,870	307,646	167,247	-	633,677
Вземания от Републикански бюджет	-	-	693	19,344	9,848	-	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	10,660	32,285	-	138,915	35,676	2,644	220,180
Активи, държани за продажба	-	-	-	-	-	8,712	8,712
Ценни книжа, държани до падеж	24	-	588	1,367	-	-	1,979
Други активи	-	-	-	-	-	722	722
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	-	-	4,714	4,714
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	7,744	7,744
Инвестиции в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	87,643	87,643
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	-	-	-	-	-	24,555	24,555
Активи по отсрочени данъци	-	-	-	-	-	725	725
<b>Общо финансови активи</b>	<b>445,568</b>	<b>95,985</b>	<b>107,452</b>	<b>547,319</b>	<b>280,771</b>	<b>137,459</b>	<b>1,614,554</b>
<b>Финансови пасиви</b>							
Депозити от кредитни институции	842	-	-	-	-	-	842
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	-	362	-	-	-	362
Текущи данъчни задължения	-	140	-	-	-	-	140
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	179,143	581	33,467	481,889	-	-	695,080
Провизии	-	-	-	-	-	1,642	1,642
Други пасиви	458	-	-	34	-	689	1,181
Привлечени средства от международни институции	2,884	8,609	41,581	103,293	22,356	-	178,723
Други привлечени средства	-	28	9,992	12,079	5,564	-	27,663
<b>Общо финансови пасиви</b>	<b>183,327</b>	<b>9,358</b>	<b>85,402</b>	<b>597,295</b>	<b>27,920</b>	<b>2,331</b>	<b>905,633</b>
<b>Разлика в падежните прагове на активи и пасиви</b>	<b>262,241</b>	<b>86,627</b>	<b>22,050</b>	<b>(49,976)</b>	<b>252,851</b>	<b>135,128</b>	<b>708,921</b>

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2014 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред падеж	общо
<b>Финансови активи</b>							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	387,221	-	-	-	-	-	387,221
Вземания от банки	262,474	10,192	16,752	199,579	18,427	-	507,424
Финансови активи, държани за търгуване	-	1,436	-	-	-	-	1,436
Предоставени кредити и аванси на клиенти	11,873	26,572	92,134	368,163	124,143	-	622,885
Ценни книжа на разположение за продажба	98,091	61,762	77,828	35,040	-	1,977	274,698
Активи, държани за продажба	-	-	-	-	-	1,122	1,122
Текущи данъчни вземания	-	-	-	-	-	768	768
Ценни книжа, държани до падеж	24	-	-	1,956	-	-	1,980
Други активи	-	-	-	-	-	322	322
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	-	-	8,708	8,708
Инвестиции в дъщерни дружества	-	-	-	-	-	87,643	87,643
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	-	-	-	-	-	20,627	20,627
Активи по отсрочени данъци	-	-	-	-	-	654	654
<b>Общо финансови активи</b>	<b>759,683</b>	<b>99,962</b>	<b>186,714</b>	<b>604,738</b>	<b>142,570</b>	<b>121,821</b>	<b>1,915,488</b>
<b>Финансови пасиви</b>							
Депозити от кредитни институции	75,956	-	-	-	-	-	75,956
Финансови пасиви, държани за търгуване	-	-	-	888	-	-	888
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	753,783	892	39,745	29,911	-	-	824,331
Облигационни заеми	-	265	78,234	-	-	-	78,499
Провизии	-	-	-	-	-	1,941	1,941
Други пасиви	520	-	-	-	-	848	1,368
Привлечени средства от международни институции	3,015	8,547	38,825	126,471	44,207	-	221,065
Други привлечени средства	-	59	9,779	20,969	6,816	-	37,623
<b>Общо финансови пасиви</b>	<b>833,274</b>	<b>9,763</b>	<b>166,583</b>	<b>178,239</b>	<b>51,023</b>	<b>2,789</b>	<b>1,241,671</b>
<b>Разлика в падежните прагове на активи и пасиви</b>	<b>(73,591)</b>	<b>90,199</b>	<b>20,131</b>	<b>426,499</b>	<b>91,547</b>	<b>119,032</b>	<b>673,817</b>

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени брутните недисконтирани парични потоци, свързани със задълженията на Банката към 31 декември:

	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1м.	от 1 до 3 м.	от 3 до 12 м.	от 1 до 5 г.	над 5 г.
<b>Към 31 декември 2015г.</b>							
<b>Финансови пасиви</b>							
Депозити от кредитни институции	842	843	843	-	-	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	695,080	696,498	179,142	582	33,673	483,101	-
Финансови пасиви, държани за търгуване	362	362	-	-	362	-	-
Привлечени средства от международни институции	178,723	185,089	2,893	8,870	42,267	107,093	23,966
Други привлечени средства	27,663	29,777	-	60	10,231	12,593	6,893
	<b>902,670</b>	<b>912,569</b>	<b>182,878</b>	<b>9,512</b>	<b>86,533</b>	<b>602,787</b>	<b>30,859</b>

**Брутна стойност на финансови активи държани за търгуване (валутен суап)**

Сума на договорените вземания		11,046	-	-	11,046	-	-
Сума на договорените задължения		(10,741)	-	-	(10,741)	-	-
		<b>305</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>305</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1м.	от 1 до 3 м.	от 3 до 12 м.	от 1 до 5 г.	над 5 г.
<b>Към 31 декември 2014 г.</b>							
<b>Финансови пасиви</b>							
Депозити от кредитни институции	75,956	75,958	75,958	-	-	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	824,331	825,483	753,784	893	40,468	30,338	-
Финансови пасиви, държани за търгуване	888	888	-	-	-	888	-
Привлечени средства от международни институции	221,065	231,492	3,027	8,957	39,727	131,720	48,061
Други привлечени средства	37,623	40,288	-	93	10,247	22,763	7,185
Облигационни заеми	78,499	81,158	-	265	80,893	-	-
	<b>1,238,362</b>	<b>1,255,267</b>	<b>832,769</b>	<b>10,208</b>	<b>171,335</b>	<b>185,709</b>	<b>55,246</b>

Банката няма сключени валутни суапи през 2014 г.

Предвид специфичната дейност на Банката, към 31 декември 2015 г. средствата, привлечени от 10 най-големи небанкови депозанти представляват 91.87% от общата сума на задълженията към други клиенти (31 декември 2014 г.: 95.78 %).

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени финансовите активи на Банката, които са на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране и финансовите активи, които са заложили като обезпечение на финансови пасиви:

Към 31 декември 2015 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение	На разположение за обезпечаване	Други*	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	265,400	78,453	343,853
Вземания от банки	7,468	187,541	54,851	249,860
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	527,200	106,477	633,677
Вземания от Републикански Бюджет	-	29,885	-	29,885
Ценни книжа на разположение за продажба	7,833	209,863	2,484	220,180
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,979	-	1,979
Финансови активи, държани за търгуване	-	305	-	305
Други финансови активи	-	-	103	103
<b>Общо финансови активи</b>	<b>15,301</b>	<b>1,222,173</b>	<b>242,368</b>	<b>1,479,842</b>

Към 31 декември 2014 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение	На разположение за обезпечаване	Други*	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	287,599	99,622	387,221
Вземания от банки	610	438,676	68,138	507,424
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	567,841	55,044	622,885
Вземания от Републикански Бюджет	-	-	-	-
Ценни книжа на разположение за продажба	-	272,795	1,903	274,698
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,980	-	1,980
Финансови активи, държани за търгуване	-	1,436	-	1,436
<b>Общо финансови активи</b>	<b>610</b>	<b>1,570,327</b>	<b>224,707</b>	<b>1,795,644</b>

\* Други представляват финансови активи, които не са обременени с тежести и нямат рестрикции да бъдат използвани като обезпечение, но Банката не би ги взела предвид като на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране в нормалния си ход на дейността. Преглед на размера, развитието и кредитното качество на необременените с тежести активи се извършва веднъж годишно. Управление Риск, съвместно с други звена в Банката, месечно следи и докладва пред Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) съотношенията на активите, заложили като обезпечение към общата балансова стойност на активите на Банката. При превишение на одобрените от Управителния съвет на Банката лимити, КУАП докладва пред същия за предприемане на съответни корективни действия.



#### 4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

##### 4.4. Операционен риск

Основните източници на операционен риск в Банката са персонал, процеси, системи и външни събития. Банката е определила основните видове операционен риск като:

- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси;
- Риск от загуба от неадекватни, неправомерни и/или неправилни действия или бездействия на персонала;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи системи;
- Риск от загуба от външни събития, включително правен риск.

Управлението на операционния риск се основава на принципите за непоемане на необоснован риск, стриктно спазване на нивата на компетентност и приложимата нормативна уредба. Банката прилага надеждни методи за ограничаване влиянието на операционните рискове, в т.ч. чрез разделяне на функциите и отговорностите, двоен контрол, нива на компетентност, вътрешен контрол и други. Допълнително във всички вътрешни правила и политика на Банката са заложили контролни процедури по редуциране на операционния риск.

При управлението на операционния риск стриктно се наблюдават и регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси на Банката, като събитията, характеризирани се с по-голяма честота, както и тези със съществен ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Банката.

Банката е приела за целите на измерване на операционния риск да прилага "Метода на базисния индикатор".

##### 4.5. Управление на собствения капитал

Основните цели на Банката при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели, заложили при създаването ѝ – подкрепя на икономическата политика на страната и развитието на малкия и среден бизнес.

В дейността си, Банката следва да спазва регулаторните изисквания за капитала, както и да продължи да оперира като действащо предприятие.

В таблицата са показани основните компоненти на собствения капитал, съгласно регулаторните изисквания и съотношенията, които Банката е постигнала:

	2015	2014
<b>СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА</b>	583,034	579,764
КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	583,034	579,764
БАЗОВ СОБСТВЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	583,034	579,764
Акционерен капитал	601,774	601,774
Законови резерви	54,929	54,327
Допълнителни резерви	13,876	11,711
Натрупан друг всеобхватен доход	577	(17)
Нематериални активи	(80)	(281)
Инвестиции в дъщерни дружества	(87,643)	(87,643)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	(399)	(107)
ДОПЪЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	-	-
КАПИТАЛ ОТ ВТОРИ РЕД	-	-

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5. Управление на собствения капитал (продължение)

	2015	2014
<b>ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ</b>	1,095,045	1,183,962
Кредитен риск – Стандартизиран подход	986,707	1,071,497
Централно управление или централни банки	5,464	94,397
Регионални или местни власти	1,246	-
Субекти от публичния сектор	20,037	-
Многостранни банки за развитие	939	939
Институции	214,923	247,985
Предприятия	621,268	597,928
На дребно	10,964	18,930
Обезпечени с ипотека върху недвижими имоти	41,540	70,506
Влошени експозиции	19,066	8,680
Позиции, свързани с високорискови експозиции	2,934	-
Собствен капитал	146	212
Други позиции	48,180	31,920
Валутен и стоков риск	-	-
Оперативен риск – Подход на базисния индикатор	108,338	112,465
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	53.24%	48.97%
Съотношение на обща капиталова адекватност	53.24%	48.97%
<i>Буфер с оглед запазването на капитала</i>	27,376	29,599
<i>Буфер с оглед на системния риск</i>	32,851	35,519
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	-	-
<b>Регулаторно изисквани нива</b>		
<i>Адекватност на базовия собствен капитал от първи ред</i>	4.50%	4.50%
<i>Адекватност на капитал от първи ред</i>	6.00%	6.00%
<i>Обща капиталова адекватност</i>	8.00%	8.00%
<i>Буфер с оглед запазването на капитала</i>	2.50%	2.50%
<i>Буфер с оглед на системния риск</i>	3.00%	3.00%
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	0.00%	0.00%

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ**

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на активите и пасивите, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности.

Към 31.12.2015 г.

	Балансова стойност						Справедлива стойност				
	Бел.	Държа- ни до падеж	Заеми и вземания	Държа- ни за търгува- не	На разполо- жение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
<b>Активи, оценявани по справедлива стойност</b>											
Ценни книжа на разположение за продажба	21	-	-	-	220,180	-	220,180	217,536	2,354	-	219,890
Финансови активи, държани за търгуване	22	-	-	305	-	-	305	-	305	-	305
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	-	-	4,714	4,714	-	-	4,714	4,714
Инвестиционни имоти	25	-	-	-	-	7,744	7,744	-	-	7,744	7,744
			-	305	220,180	12,458	232,943	217,536	2,659	12,458	232,653
<b>Активи, които не се оценяват по справедлива стойност</b>											
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	-	343,853	-	-	-	343,853	-	343,853	-	343,853
Предоставени кредити на банки	17	-	141,718	-	-	-	141,718	-	150,176	-	150,176
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	-	108,142	-	-	-	108,142	-	108,142	-	108,142
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	-	633,677	-	-	-	633,677	-	638,561	-	638,561
Вземания от Републиканския бюджет		-	29,885	-	-	-	29,885	-	35,818	-	35,818
Ценни книжа, държани до падеж	20	1,979	-	-	-	-	1,979	-	1,925	-	1,925
		1,979	1,257,275	-	-	-	1,259,254	-	1,278,475	-	1,278,475
<b>Пасиви, оценявани по справедлива стойност</b>											
Финансови пасиви, държани за търгуване	22	-	-	362	-	-	362	-	362	-	362
		-	-	362	-	-	362	-	362	-	362
<b>Пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност</b>											
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и срочни депозити от банки	28	-	-	-	-	842	842	-	842	-	842
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	-	-	-	-	695,080	695,080	-	691,649	-	691,649
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	-	-	178,723	178,723	-	181,103	-	181,103
Други привлечени средства	31	-	-	-	-	27,663	27,663	-	28,038	-	28,038
		-	-	-	-	902,308	902,308	-	901,632	-	901,632

Не е оповестена справедливата стойност на ценни книжа, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба с балансова стойност 290 хил. лв. към 31 декември 2015 г. (2014: 1,903 хил. лв.), държани по цена на придобиване, тъй като тя не може да бъде надеждно оценена.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2014 г.

	Балансова стойност						Справедлива стойност				
	Бал.	Държа- ни до падеж	Заеми и вземания	Държани за търгува- не	На разпо- ложе- ние за про- дажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
<b>Активи, оценявани по справедлива стойност</b>											
Ценни книжа на разположение за продажба	21	-	-	-	274,698	-	274,698	272,721	74	-	272,795
Финансови активи държани за търгуване	22	-	-	1,436	-	-	1,436	-	1,436	-	1,436
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	-	-	8,708	8,708	-	-	8,708	8,708
				1,436	274,698	8,708	284,842	272,721	1,510	8,708	282,939
<b>Активи, които не се оценяват по справедлива стойност</b>											
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	-	387,221	-	-	-	387,221	-	387,221	-	387,221
Предоставени кредити на банки	17	-	217,855	-	-	-	217,855	-	226,509	-	226,509
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	-	289,569	-	-	-	289,569	-	289,569	-	289,569
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	-	622,885	-	-	-	622,885	-	622,858	-	622,858
Ценни книжа държани до падеж	20	1,980	-	-	-	-	1,980	-	1,925	-	1,925
		1,980	1,517,530	-	-	-	1,519,510	-	1,528,082	-	1,528,08
<b>Пасиви, оценявани по справедлива стойност</b>											
Финансови пасиви държани за търгуване	22	-	-	888	-	-	888	-	888	-	888
		-	-	888	-	-	888	-	888	-	888
<b>Пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност</b>											
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и срочни депозити от банки	28	-	-	-	-	75,956	75,956	-	75,956	-	75,956
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	-	-	-	-	824,331	824,331	-	824,331	-	824,331
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	-	-	221,065	221,065	-	217,320	-	217,320
Други привлечени средства	31	-	-	-	-	37,623	37,623	-	37,574	-	37,574
Облигационни заеми	32	-	-	-	-	78,499	78,499	-	80,709	-	80,709
		-	-	-	-	1,237,474	1,237,474	-	1,235,890	-	1,235,89

## 5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Представената по-долу таблица показва справедлива стойност на активите и пасивите, оценявани по справедлива стойност по вид активи към отчетната дата:

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
	31.12.2015 г.	31.12.2014 г.				
Инвестиционни имоти	7,744	-		Метод на пазарните сравнения При метода на сравнителните продажби се прави оценка чрез пряко сравнение на разглеждания имот и подобни на него, които са били продадени като цената се определя въз основа на тези предишни сделки. При използването на този подход е необходимо, данните за сравняемите имота да бъдат действително сходни, имотите да са подобни, да са в същия район и времето на сделката и датата, към която се изготвя оценката да са близки.	1. Коефициент за пазарна реализация (0.8-0.95) 2. Коефициент за местоположение (0.81-1.0) 3. Коефициент за специфични особености (състояние) (0.8-1.1)	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: • Коефициентът на пазарна реализация се увеличи (намали). • Коефициентът на местоположение се увеличи (намали) • Коефициентът на състояние се увеличи (намали)
Активи, придобити от обезпечения	4,714	8,708	Ниво 3	Метод на капитализиране на дохода (приходна стойност) Приходният метод при изготвяне на оценка на недвижим имот е анализ на стойността на оценявания имот, основан на способността му да генерира приходи чрез капитализиране на нетния приход от имота за даден период. При определяне на приходната стойност на оценявания обект се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на недвижимия имот, като приходната стойност е определена на база реален или възможен постоянно достиган наем, определен на база среден предлаган наем в района (наблюдавана входяща информация), при отчитане състоянието на сградния фонд и остатъчния срок на ползване.	Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите (от -10% до +5%)	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: • Корекционният коефициент за пазарна адекватност на офертите се увеличи (намали).



**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност.

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към		Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
	31.12.2015 г.	31.12.2014 г.				
Предоставени кредити на банки	150,176	226,509	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са дисконтирани със Софибор за 12 месеца, с корекция спрямо кривата на доходност на български ДЦК на първичен пазар по публикация в Bloomberg	неприложимо	неприложимо
Предоставени кредити и аванси на клиенти	638,561	622,858	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за декември 2015 г. от БНБ пазарна статистика, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Вземания от Републиканския бюджет	35,818	-	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на български ДЦК към декември 2015, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях	неприложимо	неприложимо
Ценни книжа, държани до падеж	1,925	1,925	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември 2015 г. от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Други привлечени средства	28,038	37,574	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември 2015 г, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Привлечени средства от международни институции	181,103	217,320	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември 2015 г, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо

За активите и пасивите от баланса, които не са оповестени в таблицата, Ръководството на Банката счита, че тяхната справедлива стойност е близка до тяхната балансова стойност.

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ**

	2015	2014
<b>Приходи от лихви</b>		
Кредити и аванси на клиенти	51,277	47,731
Кредити на банки	6,220	14,072
Ценни книжа на разположение за продажба	1,870	2,336
Депозити в други банки	599	827
Ценни книжа, държани до падеж	118	168
Вземания от Републиканския бюджет	462	-
	<u>60,546</u>	<u>65,134</u>
В т.ч. Приходи от лихви по обезценени кредити и вземания	<u>7,898</u>	<u>7,345</u>
<b>Разходи за лихви</b>		
Привлечени средства от международни институции	(3,283)	(4,564)
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	(1,509)	(2,400)
Облигационни заеми	(2,655)	(3,941)
Други привлечени средства	(492)	(763)
Депозити от кредитни институции	(44)	(155)
Други пасиви	(2)	-
	<u>(7,985)</u>	<u>(11,823)</u>
<b>Нетен доход от лихви</b>	<u>52,561</u>	<u>53,311</u>

Доходността на активите като съотношение на нетната печалба и балансовото число е 2.34% (2014: 0.31%).

**7. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ**

	2015	2014
<b>Приходи от такси и комисионни</b>		
Гаранции и акредитиви	1,141	1,054
Поддържане на сметки, преводи и касови операции на клиенти	513	613
Обслужване на облигационни емисии	270	280
Средства на Министерство на финансите със специално предназначение (Бележка 33)	67	70
	<u>1,991</u>	<u>2,017</u>
<b>Разходи за такси и комисионни</b>		
Агентски комисионни	-	(10)
Обслужване на сметки в други банки	(25)	(15)
Преводи и касови операции в други банки	(7)	(7)
	<u>(32)</u>	<u>(32)</u>
<b>Нетен доход от такси и комисионни</b>	<u>1,959</u>	<u>1,985</u>

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**8. НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА**

	2015	2014
Нетна печалба от сделки с чуждестранна валута	277	438
Нетна печалба от преоценка на валутни активи и пасиви	195	190
Нетна загуба от сделки и преоценка на валутни суапи	(43)	(11)
	<u>429</u>	<u>617</u>

**9. НЕТЕН РАЗХОД ЗА ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА**

	2015	2014
Нетна печалба от сделки с ценни книжа на разположение за продажба, в т. ч. и реализиран преоценъчен резерв	3	43
Обезценка на финансови активи на разположение за продажба	(43)	(60)
	<u>(40)</u>	<u>(17)</u>

**10. НЕТЕН ДОХОД ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ**

	2015	2014
Приходи от лихви по финансови инструменти държани за търгуване	737	1,105
Разходи за лихви по финансови инструменти, държани за търгуване	(560)	(951)
Нетна печалба от преоценка на финансови инструменти, държани за търгуване	132	340
	<u>309</u>	<u>494</u>

**11А. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА**

	2015	2014
Получени дивиденди	1,202	424
Възстановени съдебни разноски	1,356	908
Приходи от наем от инвестиционни имоти	333	-
Приходи от продажба на активи, държани за продажба	56	52
Приходи от продажба на ДМА	67	5
Други приходи	135	192
	<u>3,149</u>	<u>1,581</u>

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**11Б. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА**

	2015	2014
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти	(335)	-
Разходи за активи, държани за продажба	(315)	(278)
Съдебни разноси	(267)	(205)
Данък при източника	(12)	(16)
Преки оперативни разходи, възникващи от инвестиционни имоти	(27)	-
Разходи за продажба на ДМА	(58)	(4)
Други разходи	-	(32)
	<u>(1,014)</u>	<u>(535)</u>

**12. (ПРИХОДИ)/РАЗХОДИ ОТ/ЗА (РЕИНТЕГРИРАНИ) ОБЕЗЦЕНКИ И ПРОВИЗИИ**

	2015	2014
Приходи от реинтегрирани обезценки на индивидуално обезценени кредити, нетно	(1,797)	(3,579)
Разходи/(приходи) за/от (реинтегрирана) обезценка на кредити, свързани с общ кредитен риск на портфейлна основа, нетно	232	(544)
Разходи за обезценки на вземания от банки, нетно	-	43,603
Приходи от реинтегриране на провизии по гаранции, нетно	(458)	(1,381)
Разходи за обезценки на активи, придобити от обезпечения	47	1,038
Разходи за обезценки на други активи	-	119
	<u>(1,976)</u>	<u>39,256</u>

Движението на балансово натрупаните разходи за обезценки и провизии е оповестено в Бележка 18 и Бележка 33А.

**13А. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА**

	2015	2014
Възнаграждения на персонала и социално осигуряване	6,851	5,965
Възнаграждения на членове на Управителния съвет и Надзорния съвет	1,691	1,174
	<u>8,542</u>	<u>7,139</u>
	2015	2014
<i>Разходите за персонала включват:</i>		
Заплати	5,900	5,201
Социални осигуровки	814	706
Социални придобивки	88	17
Начислени суми по обезщетения при пенсиониране	49	41
	<u>6,851</u>	<u>5,965</u>

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**13Б. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ**

	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Вноски във Фонд за реструктуриране на банките	3,073	-
Вноски във Фонда за гарантиране на влоговете	2,004	735
Наеми	978	1,137
Комуникации и ИТ услуги	633	585
Поддръжка офис и офис – техника	474	480
Правни и консултантски услуги	405	184
Реклама и представителни мероприятия	364	259
Данъци и държавни такси	152	226
Външни услуги	108	177
Консултантски услуги от регистрираното одиторско предприятие	99	1
Командировки	77	78
Одит услуги от регистрираното одиторско предприятие	75	51
	<u><b>8,442</b></u>	<u><b>3,913</b></u>

**14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ**

	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Разход за текущ данък	4,141	623
(Приход)/разход от отсрочени данъци в резултат на проявени временни разлики	(71)	3
<b>Общо разход за текущ данък</b>	<u><b>4,070</b></u>	<u><b>626</b></u>

	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Счетоводна печалба	<u>41,835</u>	<u>6,642</u>
Разход за данък според действаща данъчна ставка (10% за 2015, 10% за 2014)	4,184	664
Разход за непризнати разходи за данъчни цели	7	5
Приходи, непризнати за данъчни цели	(121)	(43)
<b>Общо разход за данък</b>	<u><b>4,070</b></u>	<u><b>626</b></u>
<b>Ефективна данъчна ставка</b>	<u><b>9.73%</b></u>	<u><b>9.42%</b></u>



**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Салдата на отсрочените данъци се отнасят към следните позиции от индивидуалния отчет за финансовото състояние и измененията в индивидуалния отчет за всеобхватния доход:

	Активи		Пасиви		Изменения в отчета за всеобхватния доход
	2015	2014	2015	2014	
Имоти и оборудване	(11)	(8)	-	-	(3)
Други активи	(437)	(432)	-	-	(5)
Инвестиционни имоти	(33)	-	-	-	(33)
Гаранционен портфейл	(147)	(194)	-	-	47
Други задължения	(48)	(31)	-	-	(17)
Ценни книжа на разположение за продажба	(49)	-	-	11	(60)
	<b>(725)</b>	<b>(665)</b>	<b>-</b>	<b>11</b>	<b>(71)</b>

Измененията във времените разлики през годината се признават в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Банката да генерира достатъчна данъчна печалба.

**15. НЕТНА ПРОМЯНА В СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА**

	2015	2014
<b>Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба</b>		
Печалби възникнали през годината	615	35
Рециклиране на доходи	(20)	(6)
<b>Друг всеобхватен доход за годината</b>	<b>595</b>	<b>29</b>

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И ПО РАЗПЛАЩАТЕЛНА СМЕТКА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА**

	2015	2014
Касова наличност	87	89
Разплащателни сметки	343,719	387,082
<i>В т.ч. Минимални задължителни резерви</i>	78,406	99,571
Резервен обезпечителен фонд	<u>47</u>	<u>50</u>
<b>Общо предоставени средства при Централната банка</b>	<b><u>343,766</u></b>	<b><u>387,132</u></b>
<b>Общо парични средства в каса и по сметки при Централната банка</b>	<b><u>343,853</u></b>	<b><u>387,221</u></b>

Предоставените депозити при Централната банка са безлихвени.

**17. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ**

	2015	2014
Разплащателни сметки и депозити на виждане в местни банки	200	206
Разплащателни сметки и депозити на виждане в чуждестранни банки	10,682	2,717
Срочни депозити в местни банки (вкл. репо сделки)	62,604	143,479
Коректив за обезценка и несъбираемост на депозити в местни банки	-	(21,400)
Срочни депозити в чуждестранни банки (вкл. репо сделки)	34,656	164,567
Предоставени кредити на местни банки	135,607	234,298
Коректив за обезценка и несъбираемост на кредити на местни банки	-	(21,133)
Предоставени кредити на чуждестранни банки	<u>6,111</u>	<u>4,690</u>
	<b><u>249,860</u></b>	<b><u>507,424</u></b>

Към 31.12.2014 г., Банката е обезценила свои експозиции към Корпоративна търговска банка АД по срочни депозити и кредити на местни банки. Срочните депозити са обезценени напълно, докато кредитите са обезценени след като е приспаднала стойността на заложеното обезпечение (ДЦК). След отнемането на лиценза за извършване на банкова дейност на КТБ АД, вземанията на Банката са прекласифицирани в "Кредити и аванси на клиенти" (Бележка 18).

Към 31.12.2015 г. са предоставени целеви кредити на местни банки в лева и евро за кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия с оригинален матуритет до 10 години и лихвени нива в диапазон от 1.69% до 5%.

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ**

	2015	2014
Кредити (брутна стойност)	779,591	738,130
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	<u>(145,914)</u>	<u>(115,245)</u>
	<b><u>633,677</u></b>	<b><u>622,885</u></b>
	2015	2014
<b>А. Анализ по видове клиенти</b>		
Предприятия и еднолични търговци	769,856	734,721
Общини	6,230	12
Частни физически лица	<u>3,505</u>	<u>3,397</u>
	<b><u>779,591</u></b>	<b><u>738,130</u></b>
	2015	2014
<b>Б. Анализ по отрасли по предназначение на кредита</b>		
Промисленост	362,858	308,805
Строителство	110,938	112,000
Транспорт	55,485	87,875
Търговия	48,241	81,698
Операции с недвижими имоти	60,969	59,932
Туристически услуги	21,772	25,170
Събиране на отпадъци	17,471	20,016
Селско стопанство	14,569	16,137
Финансови услуги	65,139	-
Други отрасли	<u>22,149</u>	<u>26,497</u>
	<b><u>779,591</u></b>	<b><u>738,130</u></b>

Банката предоставя основно средства за финансиране на дейности на малки и средни предприятия, както и на инвестиционни проекти за реализиране на възвръщаемост между 5 до 10 години.

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

**В. Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите**

	2015			2014		
	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо
На 1 януари	99,677	15,568	115,245	105,973	16,112	122,085
Секторна прекласификация на клиент (*)	42,533	-	42,533			
Нетно изменение за годината	(1,797)	232	(1,565)	(3,579)	(544)	(4,123)
Отписани за сметка на обезценки	(10,299)	-	(10,299)	(2,717)	-	(2,717)
<b>Към 31 декември</b>	<b>130,114</b>	<b>15,800</b>	<b>145,914</b>	<b>99,677</b>	<b>15,568</b>	<b>115,245</b>

(\*) Към 31.12.2014 г., Банката е имала експозиция към местна банка в размер на 65,139 хил. лв. брутна стойност и натрупана обезценка в размер на 42,533 хил. лв. През 2015 г., лицензът за банкова дейност на местната банка е отнет и съответно експозицията е прекласифицира от „Вземания от банки“ в „Кредити и аванси на клиенти“. Към 31.12.2015 г. експозицията е в размер на 65,139 хил. лв. брутна стойност и натрупана обезценка в размер на 42,808 хил. лв. (Бележка 17).

**19. ВЗЕМАНИЯ ОТ РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ**

	2015	2014
Придобити вземания	20,037	-
Програма Енергийна ефективност	9,848	-
	<b>29,885</b>	<b>-</b>

Към 31.12.2015 г., вземанията класифицирани като Вземания от Републикански бюджет – Придобити вземания, представляват вземания, възникнали по договори за цесия с длъжници, второстепенни разпоредители с бюджетни средства.

В началото на 2015 година, Правителството на Р. България прие Национална програма за енергийна ефективност на многофамилните сгради (ПМС 18/02.02.2015 г.). Усоените средства по нея към 31.12.2015 г. са в размер на 9,848 хил. лв.

## 20. ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

	2015	2014
Корпоративни облигации на финансови предприятия	1,979	1,980
	<u>1,979</u>	<u>1,980</u>

Корпоративните облигации на финансови предприятия представляват облигации, издадени от Б.П. Лизинг, деноминирани в EUR с номинал 1,000 хил. евро.

## 21. ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2015	2014
Държавни ценни книжа	214,482	269,666
Корпоративни облигации	3,054	3,055
Акции на непублични дружества	2,484	1,903
Участие в инвестиционна програма SIA (Бележка 36)	152	-
Акции на публични дружества	8	74
	<u>220,180</u>	<u>274,698</u>

### Движение на ценни книжа на разположение за продажба

	2015	2014
Към 1 януари	274,698	156,529
Увеличение (покупки)	358,233	347,610
Намаление (продажби и/или падежиране)	(413,346)	(229,470)
Нетно намаление от преоценки на ценни книжа на разположение за продажба до справедлива стойност	595	29
Към 31 декември	<u>220,180</u>	<u>274,698</u>

От притежаваните от Банката акции в непублични дружества, 2,346 хил. лв. са акции от капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Невнесената част от номиналната стойност по придобитите акции на ЕИФ е дължима след решение, което следва да се вземе на Общо събрание на акционерите на ЕИФ (Бележка № 36).

Останалата част от акциите в непублични дружества в размер на 138 хил. лв. са акции от капитала на лицензираното дружество като оператор на платежни системи по българското законодателство БОРИКА – Банксервиз АД. Акционери в това дружество могат да бъдат само банки и те придобиват своите акции по специален ред, като стойността на една акция се определя на база формула, установена в устава на дружеството. Те се представят по цена на придобиване, тъй като към отчетната дата няма достатъчно достоверна, публична информация за определяне на актуална справедлива цена на тези акции.

Формираният преоценъчен резерв по финансови активи на разположение за продажба към 31.12.2015 г. е в размер на 578 хил. лв. – положителна величина (31.12.2014 г.: 17 хил. лв. отрицателна величина) (Бележка № 35).

През 2015 г. е прехвърлена и отчетена обезценка на ценни книжа на разположение за продажба в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба за годината) в размер на 43 хил. лв. (Бележка № 9) (2014 г.: 60 хил. лв.).

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**22. ФИНАНСОВИ АКТИВИ/ПАСИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ**

	Договорна/Условна сума	Справедлива стойност към 31.12.2015		Договорна/Услов- на сума	Справедлива стойност към 31.12.2014	
		Актив	Пасив		Актив	Пасив
Лихвени суапове	9,779	-	362	66,968	1,436	888
Валутни суапове	21,786	305	-	-	-	-
	<b>31,565</b>	<b>305</b>	<b>362</b>	<b>66,968</b>	<b>1,436</b>	<b>888</b>

Финансовите активи и пасиви, държани за търгуване представляват валутни и лихвени извънборсови деривативи под формата на суапи. През 2015 и 2014 г., Банката не е определила деривативи с цел отчитане на хеджиране по изискванията на МСС 39.

**23. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА**

Банката е едноличен собственик на капитала на Национален гаранционен фонд ЕАД, регистрирано съгласно Търговския регистър на 22.08.2008 г. Общият размер на регистрирания акционерен капитал към 31.12.2015 г. е 800,000 акции по 100 лева на акция (31.12.2014 г.: 800,000 акции по 100 лева на акция). Към 31.12.2015 г., размерът на внесения капитал е 80,000 хил. лв. (31.12.2014 г.: 80,000 хил. лв.). Към 31.12.2015 г., стойността на инвестицията в дъщерното дружество е 80,000 хил. лв. (31.12.2014 г.: 80,000 хил. лв.), оценена по историческа цена на придобиване.

Банката е едноличен собственик на капитала на Микрофинансираща институция Джобс, регистрирано на 14 януари 2011 година. Общият размер на внесения капитал е в размер на 7,643 хил. лв. разпределен в 76,430 броя акции по 100 лева на акция. Към 31.12.2015 г., стойността на инвестицията в дъщерното дружество е 7,643 хил. лв. (31.12.2014 г.: 7,643 хил. лв.), оценена по историческа цена на придобиване.

Към 31.12.2015 г. ръководството е направило преглед за обезценка на инвестициите в дъщерни дружества и е установено, че не са налични индикации за такава.



БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**24. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ**

	Земя и сгради	Банково оборудване и компютри	Стопански инвентар	Транспортни средства	Лиценз и софтуер	Общо
<b>Отчетна стойност</b>						
На 1 януари 2014 г.	16,295	1,052	344	-	841	18,532
Придобити	3,748	35	22	343	13	4,161
Излезли от употреба	-	(3)	(74)	-	-	(77)
<b>На 31 декември 2014 г.</b>	<b>20,043</b>	<b>1,084</b>	<b>292</b>	<b>343</b>	<b>854</b>	<b>22,616</b>
Придобити	4,112	327	1	57	-	4,497
Излезли от употреба	-	(9)	-	(66)	-	(75)
<b>На 31 декември 2015 г.</b>	<b>24,155</b>	<b>1,402</b>	<b>293</b>	<b>334</b>	<b>854</b>	<b>27,038</b>
<b>Натрупана амортизация</b>						
На 1 януари 2014 г.	475	491	240	-	370	1,576
Начислена за годината	37	189	36	21	203	486
Отписана	-	(3)	(70)	-	-	(73)
<b>На 31 декември 2014 г.</b>	<b>512</b>	<b>677</b>	<b>206</b>	<b>21</b>	<b>573</b>	<b>1,989</b>
Начислена за годината	37	184	27	61	201	510
Отписана	-	(11)	-	(5)	-	(16)
<b>На 31 декември 2015 г.</b>	<b>549</b>	<b>850</b>	<b>233</b>	<b>77</b>	<b>774</b>	<b>2,483</b>
<b>Балансова стойност</b>						
На 31 декември 2015 г.	23,606	552	60	257	80	24,555
На 31 декември 2014 г.	19,531	407	86	322	281	20,627
На 1 януари 2014 г.	15,820	561	104	-	471	16,956

Придобитите земя и сгради в размер на 4,112 хил. лв. в 2015 г. (2014: 3,748 хил. лв.) представляват разходи за придобиване на ДМА, свързани със строителството и изграждането на сграда, собственост на Банката, находяща се на ул. Дякон Игнатий 1, София.

Напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения, които са все още в употреба, към 31.12.2015 г. са в размер на 474 хил. лв. по отчетна стойност (2014: 296 хил. лв.), а на нематериалните активи съответно 628 хил. лв. (2014:154 хил. лв.).

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**25. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ**

	2015	2014
Балансова стойност в началото на периода	-	-
Рекласифицирани от държани за продажба	3,095	-
Рекласифицирани от други активи	4,984	-
Продадени	-	-
Загуба от промяна в справедливата стойност, включена в печалбата и загубата за периода	(335)	-
	<u>7,744</u>	<u>-</u>

Банката притежава инвестиционни имоти в резултат на придобити обезпечения от проблемни кредити. Те са отдадени под наем на трети лица. Генерираният приход от наем за 2015 г. е в размер на 333 хил. лв. (Бележка 11). Справедливата стойност към 31.12.2015 г. е определена от лицензиран независим оценител.

Банката класифицира инвестиционните имоти в ниво 3 спрямо йерархията на справедливите стойности. Справедливата стойност е определена на базата на оценката на лицензирани независими оценители, като са използвани техники за оценка и ключовите входящи данни за оценката на инвестиционни имоти, оповестени в Бележка 5.

**26. АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА**

Включените към 31.12.2015 г. имоти (земи, сгради и стопански инвентар) на стойност 8,712 хил. лв. (2014 г.: 1,122 хил. лв. земи и сгради), са придобити от Банката през 2015 г. срещу погасяване на задължения по проблемни кредити на нейни кредитополучатели.

Активите не се използват и не се планира да се използват в дейността на Банката. За тях ръководството активно търси купувачи, с цел и планове, те да се продадат до края на 2016 г.

Движение на активите държани за продажба през 2015 и 2014 година:	2015	2014
Балансова стойност в началото на периода	1,122	-
Придобити от обезпечения	11,773	1,122
Рекласифицирани към други активи	(1,088)	-
Рекласифицирани към инвестиционни имоти	(3,095)	-
	<u>8,712</u>	<u>1,122</u>

**27. ДРУГИ АКТИВИ**

	2015	2014
Активи, придобити от обезпечение	4,714	8,708
Други вземания	103	38
ДДС за възстановяване	373	110
Предплатени разходи и аванси	246	174
	<u>5,436</u>	<u>9,030</u>

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които са били държани за продажба (придобити от обезпечения по кредити), но които не са били реализирани в предвидения 12 месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**27. ДРУГИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Движение на активи, придобити от обезпечение през 2015 и 2014 година:	2015	2014
Балансова стойност в началото на периода	8,708	9,793
Рекласифицирани от държани за продажба	1,088	-
Рекласифицирани към инвестиционни имоти	(4,984)	-
Продадени	(51)	(47)
Обезценка	(47)	(1,038)
Балансова стойност в края на периода	<u>4,714</u>	<u>8,708</u>

**28. ДЕПОЗИТИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ**

	2015	2014
Депозити от местни банки	413	75,956
Депозити от чуждестранни банки	429	-
	<u>842</u>	<u>75,956</u>

Начислените задължения за лихви по депозитите от кредитни институции към 31.12.2015 г. са в размер на 1 хил. лв. (2014: 1 хил. лв.)

	2015	2014
Срочни депозити	-	75,931
Безсрочни депозити	842	25
	<u>842</u>	<u>75,956</u>

**29. ДЕПОЗИТИ ОТ ДРУГИ КЛИЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ**

	2015	2014
Частни физически лица	5,147	2,638
Предприятия и еднолични търговци	594,152	567,639
Депозити със специално предназначение	95,781	254,054
	<u>695,080</u>	<u>824,331</u>

Начислените задължения за лихви по депозитите от други клиенти, различни от кредитни институции към 31.12.2015 г. са в размер на 261 хил. лв. (2014: 481 хил. лв.).

Сумите на депозитите със специално предназначение представляват депозити на „Национален Гаранционен Фонд“ ЕАД, дъщерно дружество на ББР, във връзка с проекти за създаване на Гаранционен Фонд за подпомагане на селските райони на страната по Програма за развитие на селските райони на Република България (2007-2013 г.) към Министерство на земеделието и храните, както и по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ (2007-2013 г.) към Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА).

	2015	2014
Срочни депозити	507,838	71,336
Безсрочни депозити	187,242	752,995
	<u>695,080</u>	<u>824,331</u>

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ**

	2015	2014
Дългосрочно рамково споразумение за заем с Банката за развитие към Съвета на Европа	47,730	55,323
Дългосрочни заеми от Европейската инвестиционна банка	38,544	44,297
Дългосрочни заеми от Скандинавска инвестиционна банка	28,664	35,552
Дългосрочни заеми от Кредитанщалт фюр Видерауфбау	28,817	34,599
Дългосрочен заем от Черноморска банка за търговия и развитие	12,035	28,111
Сумитомо Митсуи – Банкова Корпорация Европа	7,795	-
Дългосрочен заем от Дексия Кредит Локал	5,851	9,753
Дългосрочен заем от Делфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aog	4,147	6,911
Дългосрочни заеми от JВIC Японската банка за международно сътрудничество	5,140	6,519
	<b>178,723</b>	<b>221,065</b>

Начислените задължения за лихви по привлечени средства от международни институции към 31.12.2015 г. са в размер на 338 хил. лв. (2014: 438 хил. лв.)

Ефективните лихвени проценти по привлечени средства от международни институции към 31.12.2015 г. са в границите от 0.27 % до 3.39% (31.12.2014 г.: от 0.481 % до 3.39%).

**Банка за развитие към Съвета на Европа**

На 02.01.2003 г., между Банката за развитие към Съвета на Европа, Република България, представлявана от Министъра на финансите и Насърчителна банка АД (съответно Българска банка за развитие АД) са подписани две рамкови кредитни споразумения за 10,000 хил. евро и 5,000 хил. евро за финансиране на микро-, малки и средни предприятия в България. Кредитното споразумение в размер на 10,000 хил. евро е обезпечено с държавна гаранция от Република България.

Към 31.12.2015 г. заемите от 2003 г. са изцяло погасени.

На 18.11.2009 г. е сключен трети договор за заем между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа в размер на 15,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на инвестиционни проекти на микро, малки и средни предприятия от реалния сектор с цел създаване на нови и запазване на съществуващи работни места. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г. е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 9,375 хил. евро с легова равностойност 18,336 хил. лв. (31.12.2014 г.: 11,250 хил. евро с легова равностойност 22,003 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 30.03.2011 г. е подписан четвърти договор между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа за 20,000 хил. евро. Договорените средства от този заем имат за цел да подобрят достъпа до финансиране на българските малки и средни предприятия, да се създадат нови работни места, както и да се запазят вече съществуващи такива. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г. заемът е напълно усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 15,000 хил. евро с легова равностойност 29,337 хил. лв. (31.12.2014 г.: 17,000 хил. евро с легова равностойност 33,249 хил. лв.). Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка, а по втория транш е фиксиран.

**Европейската инвестиционна банка**

На 4/6 октомври 2000 г. Банката е сключила финансов договор (Глобален заем на България - Насърчителна банка) с Европейската инвестиционна банка за сумата от 10,000 хил. евро за финансиране на малки и средни предприятия. Договорът се основава на подписано споразумение между Европейската инвестиционна банка и Република България от 14.07.1997 г. Той е обезпечен с държавна гаранция от Република България. Към 31.12.2015 г. заемът е изцяло погасен.

На 30.12.2009 г. е сключен втори договор за заем между Българска банка за развитие и Европейската инвестиционна банка в размер на 25,000 хил. евро, за финансиране на МСП и приоритетни проекти в областите на инфраструктура, енергетика, опазване на околната среда, индустрия, здравеопазване и образование. Заемът е необезпечен и изцяло усвоен. Към 31.12.2015 г., дължимата главница по заема е в размер на 19,706 хил. евро с легова равностойност 38,541 хил. лв. (към 31.12.2014 г. 22,647 хил. евро с легова равностойност 44,294 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

### 30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### *Кредитанцалт фюр Видерауфбау*

На 27 юли 2010 г., Българска банка за развитие АД подписа директен заем за 25,000 хил. евро с немската банка за развитие Кредитанцалт фюр Видерауфбау. Финансовият ресурс е предназначен за пряко кредитиране на малки и средни предприятия и/или за предоставяне на кредитни линии на търговските банки за целево финансиране на бизнеса. Заемът е необезпечен и към 31.12.2015 г. е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 14,706 хил. евро с легова равностойност 28,762 хил. лв. (към 31.12.2014 г., дължимата главница е в размер на 17,647 хил. евро с легова равностойност 34,515 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

#### *Скандинавска инвестиционна банка*

На 16.11.2004 г. е подписан договор за заем със Скандинавската инвестиционна банка за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро за финансиране на български малки и средни предприятия по проекти от взаимен интерес за България и страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка. Заемът е обезпечен с Писмо за намерения. Към 31.12.2015 г., заемът е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 1,529 хил. евро с легова равностойност 2,991 хил. лв. (31.12.2014 г.: 2,706 хил. евро с легова равностойност 5,292 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 15.12.2010 г. е подписана втора кредитна линия между Скандинавската инвестиционна банка и Българска банка за развитие АД за 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на проекти, свързани с възобновяеми енергийни източници или с опазване на околната среда; проекти с участие от страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка, както и непряко финансиране чрез търговските банки-партньори. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г., заемът е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 13,195 хил. евро с легова равностойност 25,807 хил. лв. (31.12.2014 г.: 15,548 хил. евро с легова равностойност 30,409 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

#### *Черноморска банка за търговия и развитие*

На 09.10.2009 г. между Българска банка за развитие АД и Черноморската банка за търговия и развитие е подписан договор за заем за 8,000 хил. евро. Ресурсът е предназначен за финансиране на български малки и средни предприятия. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г. заемът е изцяло погасен.

На 09.09.2011 г. е сключен договор за заем между Българска банка за развитие АД и Черноморската банка за търговия и развитие в размер на 31,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти, оборотен капитал и експортно и пред-експортно финансиране на МСП. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г., заемът е усвоен изцяло, а дължимата главница по заема е в размер на 6,200 хил. евро с легова равностойност 12,126 хил. лв. (31.12.2014 г. дължимата главница по заема е в размер на 14,467 хил. евро с легова равностойност 28,294 хил. лв.) Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

#### *Сумитомо Мицуи – Банкова Корпорация Европа*

На 11.11.2014 г., ББР подписа ново споразумение със Сумитомо Митсуи – Банкова Корпорация Европа за търговско финансиране, което дава възможност за финансиране със срок до 12 месеца на търговски сделки и акредитиви, включително експортни сделки. Споразумението е в размер на 10,000 хил. евро. Към 31.12.2015 г., дългът по заема е в размер на 3,969 хил. евро с легова равностойност 7,762 хил. лв. (към 31.12.2014 г. няма финансирани сделки по улеснението). Лихвеният процент е плаващ, базиран на EURIBOR плюс надбавка.

#### *Дексия Кредит Локал*

На 23.05.2007 г., Банката е подписала договор с Дексия Комуналкредит банк (от 12.07.2013 г. - Дексия Кредит Локал) за заем в размер на 10,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти на малки и средни предприятия в България. Към 31.12.2015 г., заемът е изцяло усвоен. Заемът е обезпечен с Писмо за намерения, подписано от Министъра на финансите. Към 31.12.2015 г., дължимата главница по заема е в размер на 3,000 хил. евро с легова равностойност 5,867 хил. лв. (31.12.2014 г.: 5,000 хил. евро с легова равностойност 9,779 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

### 30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### *Делфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aor*

На 18 май 2007 г. е подписан договор с Делфа Инвестмънт Банк (от 23.09.2011 г. - FMS Wertmanagement Aor) за заем в размер на 15,000 хил. евро за общи корпоративни цели. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г., заемът е усвоен изцяло, а дължимата главница по заема е в размер на 2,143 хил. евро с левова равностойност 4,191 хил. лв. (31.12.2014 г.: 3,571 хил. евро с левова равностойност 6,985 хил.лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

#### *Японска банка за международно сътрудничество*

На 17.12.2009 г. е сключен договор за заем между Българска банка за развитие АД и Японската банка за международно сътрудничество в размер на 20,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на проекти с японско участие и може да се усвоява в евро или йени. За заем в евро приложимият лихвен процент се формира, за 60% от сумата като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия), а за останалите 40% от сумата като плаващ лихвен процент (шестмесечен EURIBOR + надбавка). За заем в йени, приложимият лихвен процент при усвоен транс се формира като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия). Заемът е необезпечен. Усвоените средства по заема са в размер на 1,122,594 хил. йени с левова равностойност 19,812 хил. лв. Към 31.12.2015 г., дължимата главница по заема е в размер на 350,801 хил. йени с левова равностойност 5,211 хил. лв. (31.12.2014 г. - 491,127 хил. йени с левова равностойност 6,606 хил. лв.)

#### *Международна инвестиционна банка*

На 25.04.2013 г. между Българска банка за развитие АД и Международната инвестиционна банка е подписано споразумение за междубанков кредит в размер на 20,000 хил. евро (39,117 хил. лв.). Средствата са предназначени за кредитиране на МСП, като могат да бъдат използвани както за директно кредитиране на бенефициенти или чрез търговски банки – посредници, така и за финансиране на експортни сделки между бенефициенти и дружества от страните – членки на Международната инвестиционна банка. Към 31.12.2015 г., споразумението е прекратено и ресурсът пренасочен към операции по съ-финансиране между двете банки.

#### *Унгарска Ексимбанк*

На 29.05.2013 г. между Българска банка за развитие АД и Унгарската Ексимбанк е подписано споразумение за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро (19,558 хил. лв.). Всяка търговска сделка осъществена по нея ще е със срок от 2 до 5 години. Средствата са предназначени за финансиране на внос на унгарски инвестиционни стоки в България. Лихвеният процент е фиксиран (CIRR + надбавка). Към 31.12.2015 г., няма усвоявания по заема.

#### *Програма Прогрес на Европейския Инвестиционен фонд*

На 24.07.2015 г., Българска банка за развитие АД подписа договор за заем с ЕИФ по програма Прогрес в размер на 5,000 хил. евро (9,779 хил. лв.). Заемът е за финансиране на микро-лизинги и микро-кредити за микро/малки предприятия и за финансиране на микро-кредити чрез финансови институции. Тази програма е насочена към предприятия с до 10 работници и с активи в размер до 2 млн. евро (3,912 хил. лв.). Допустими бенефициенти могат да бъдат също и самонаети лица, стартиращи предприятия, или лица с труден достъп до финансиране. Лихвеният процент по заема е фиксиран. Към 31.12.2015 г., няма усвоявания по заема.

### 31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

	2015	2014
Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW	11,226	11,190
Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление	6,630	6,816
Получени заеми от местни банки	9,807	19,617
	<u>27,663</u>	<u>37,623</u>

Начислените задължения за лихви по други привлечени средства към 31.12.2015 г. са в размер на 28 хил. лв. (2014: 61 хил. лв.)



## 31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

### *Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW*

На 18.04.2007 г., Банката е сключила договор за заем с Правителството на Република България, представлявано от Министъра на финансите. Договорът е сключен на основание на Спогодбата между Република България и Германия за финансово сътрудничество от 2001 г. и Споразумение между Република България и Кредитанщалт фюр Виедерауфбау (KfW). Съгласно договора на Банката, определена за "Носител на проекта", се предоставят 4,929 хил. евро (9,640 хил. лв.) с цел насърчаване финансирането на микро-, малки и средни предприятия. Срокът на договора е 10 години, считано от датата на предоставяне на средствата, като получената сума заедно с капитализираната лихва се погасява еднократно в края на периода. Към 31.12.2015 г., главницата по заема, заедно с капитализираната лихва, е в размер на 5,739 хил. евро с легова равностойност 11,225 хил. лв. (към 31.12.2014 г.: 5,720 хил. евро с легова равностойност 11,188 хил. лв.). Лихвата по заема се капитализира на тримесечие и се определя на база на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

### *Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление*

Банката е сключила споразумение с Министерство на финансите за управление на средства, предоставени от Кредитанщалт фюр Виедерауфбау (KfW) съгласно договор, подписан между правителствата на България и Германия. Тези средства се предоставят с цел финансиране на малки и средни предприятия. Рискът по предоставяне на тези средства на банки-посредници се носи изцяло от Министерство на финансите. Банката осъществява подбор на банки-посредници, отговаря за трансфериране на средствата към тях, събира информация и извършва периодични прегледи за използването на средствата, наблюдава за срочното изплащане на дължимите суми по главници и лихви по Специалната сметка на Министерство на финансите. Към 31.12.2015 г., салдото при Банката на средствата е в размер на 3,390 хил. евро с легова равностойност 6,629 хил. лв. (31.12.2014 г.: 3,485 хил. евро с легова равностойност 6,816 хил. лв.).

Банката получава такса за управлението на тези средства и олихвява тримесечно Специалната сметка на фонда.

### *Получени заеми от местни банки*

На 16.09.2011 г., Българска банка за развитие АД подписа договор за средносрочен заем със Ситибанк Н.А. – клон София (от 1.01.2014 - Ситибанк Европа АД, клон България) в размер на 20,000 хил. евро. Средствата от този заем са предназначени за директно и индиректно финансиране на нов и съществуващ портфейл от кредити на малки и средни предприятия. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2015 г., заемът е напълно усвоен. Към 31.12.2015 г., дължимата главница по заема е в размер на 5,000 хил. евро с легова равностойност 9,779 хил. лв. (31.12.2014 г.: 10,000 хил. евро с легова равностойност 19,558 хил. лв.). Лихвеният процент по заема е фиксиран посредством стандартен лихвен суап

## 32. ОБЛИГАЦИОННИ ЗАЕМИ

През месец май 2010 г., Банката емитира втора емисия обикновени, корпоративни, лихвоносни, безналични, поименни, свободно прехвърляеми, неконвертируеми, необезпечени облигации с ISIN код BG 2100005201, с обща номинална стойност 20,000 хил. евро (39,117 хил. лв.) и номинал на една облигация 1,000 евро. Облигационният заем е със срок от 60 месеца до 15 май 2015 г. Договорената лихва е в размер на 5% на годишна база и се изплаща на всеки три месеца. Главницата се изплаща еднократно на падеж по номинал.

През месец декември 2010 г., Банката емитира трета емисия поименни, безналични, свободно прехвърляеми, непревипигирани, неконвертируеми, необезпечени лихвоносни облигации с обща номинална стойност 20,000 хил. евро (39,117 хил. лв.) и номинал на една облигация 1,000 евро. Облигационният заем е със срок от 60 месеца до 30 декември 2015 г. Договорената лихва е в размер на 4.8% на годишна база и се изплаща на всеки три месеца. Главницата се изплаща еднократно на падеж по номинал.

И двете облигационни емисии са погасени през 2015 г.

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**33А. ПРОВИЗИИ**

	2015	2014
Провизии по банкови гаранции	1,468	1,941
Провизии по съдебни дела	174	-
	<u>1,642</u>	<u>1,941</u>

*Провизиите по банкови гаранции представляват сумата, която Банката очаква със значителна вероятност реално да плати на трети лица по издадени от нея банкови гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП и други.*

*Провизиите по съдебни дела са заделени за бъдещи плащания по съдебни иски, свързани с трудови спорове.*

Таблицата по-долу представя движението на провизиите по гаранции:

	2015	2014
Салдо към 1 януари	1,941	3,063
Начислени за годината	388	425
Използвани през годината	(15)	260
Реинтегрирани за годината	(846)	(1,807)
Салдо към 31 декември	<u>1,468</u>	<u>1,941</u>

**33Б. ДРУГИ ПАСИВИ**

	2015	2014
Задължения към персонала за заплати и социално осигуряване	233	237
Задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране	198	178
Такси по облигационни заеми и гаранции	491	670
Задължения за данъци	116	135
Начисления за разходи	109	148
Други кредитори	34	-
	<u>1,181</u>	<u>1,368</u>

*Задълженията към персонала за заплати и социално осигуряване включват: начисления по компенсируеми отпуски и социалните осигуровки по тях.*

*Задължения към персонала при пенсиониране се дължат от Банката при настъпване на пенсионна възраст и са представени по настояща стойност.*

Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в Банката, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. За определяне на тези задължения Банката е направила оценка, като е използвала математически модели и услугите на сертифициран актюер. На база на направените изчисления е определено задължение в индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31.12.2015 г. в размер на 198 хил. лв. (31.12. 2014 г.: 178 хил. лв.).

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**33Б. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

	2015	2014
Настояща стойност на задължението на 1 януари	178	144
Разходи за настоящи услуги	34	26
Разходи за лихви	7	7
Изплатени суми през периода	(36)	-
Актюерски загуби от промени в демографски, финансови предположения и действителен опит	15	1
Настояща стойност на задължението на 31 декември	<u>198</u>	<u>178</u>

	Суми при пенсиониране по възраст и стаж		Суми при пенсиониране по болест		Общо	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Актюерска печалба/(загуба) към 1 януари	6	(1)	-	-	6	(1)
Актюерска печалба/(загуба) върху задължението, призната като друг всеобхватен доход за периода	<u>(7)</u>	<u>7</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(7)</u>	<u>7</u>
Актюерска печалба/(загуба) към 31 декември	<u>(1)</u>	<u>6</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(1)</u>	<u>6</u>

За определяне на настоящата стойност към 31.12.2015 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблица за смъртност, изготвена на базата на статистика, предоставена от Националния Статистически Институт, за общата смъртност на населението в България за периода 2012 – 2014 г.;
- темп на текучество – между 0 % до 10 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- темп на преждевременно пенсиониране поради болест - между 0.027 % до 0.3212 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи
- ефективен годишен лихвен процент за дисконтиране – 2.8% (2014 г. – 3.8%);
- Предположенията за бъдещия ръст на заплатите в Банката са в съответствие с плана за развитието на Банката: за 2016 г. – 5 % спрямо нивото през 2015 г. и за 2017 г. и следващи – 5 % спрямо нивото от предходната година.

Ефектът за 2015 г. от увеличение и намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

**33Б. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	8	(6)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	29	(24)

	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(4)	5
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(24)	29

	Увеличение с 1% на текуществото	Намаление с 1% на текуществото
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(7)	9
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(25)	31

Ефектът за 2014 г. от увеличение и намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	6	(5)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2014 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	20	(17)

	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(3)	4
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2014 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(17)	20

	Увеличение с 1% на текуществото	Намаление с 1% на текуществото
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(5)	5
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2014 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(18)	18

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

#### **34. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ**

	2015	2014
<b>Акционерен капитал</b>		
Издадени обикновени акции, платени с парични средства	587,964	587,964
Издадени обикновени акции - апортна вноска (парцел за банкова сграда)	12,200	12,200
Издадени обикновени акции - апортна вноска (банкова сграда)	1,610	1,610
	<u>601,774</u>	<u>601,774</u>

Капиталът на Банката се състои от 6,017,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Акциите на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

Към 31.12.2015 г. 99.99% от акциите на Банката са собственост на Държавата чрез Министерство на финансите (31.12.2014 г. – 99.99%).

#### **35. РЕЗЕРВИ**

Спрямо общите разпоредби на Търговския закон Банката трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/10 от годишната печалба след облагане до достигане на размер на фонда 10% спрямо основния капитал по устав. Съгласно Устава на Банката, същата трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/2 от годишната печалба след облагане с данъци до достигане на 50 на сто от уставния капитал.

Банката може да използва средствата от Фонд Резервен за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди, като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ.

Също така, съгласно Закона за кредитните институции банките в България не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им (основно Фонд Резервен), или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност. Аналогично е и изискването на Закона за Българската банка за развитие.

Към 31.12.2015 г., Фонд Резервен на Банката е в размер на 54,929 хил. лв. (31.12.2014 г.: 54,327 хил. лв.).

Към 31.12.2015 г., допълнителните резерви на Банката са в размер на 13,875 хил. лв. (31.12.2014 г.: 11,717 хил. лв.) и са формирани в резултат на разпределение на печалбите на Банката от предходни периоди, съгласно решения на Общото събрание на акционерите.

През 2015 г., след проведено редовно общо събрание на акционерите и съгласно разпоредбата на чл. 91, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Р. България за 2015 година, е взето решение за изплащане на дивидент в размер на 60% от печалбата след приспадане на отчисленията за фонд „Резервен“, равняващ се на 3,248 хил. лв. (2014 г. изплатените дивиденди са в размер на 7,125 хил. лв.).

Съгласно Закона за Българската банка за развитие, всеки акционер на Банката може да се откаже от полагащия му се дивидент и тогава сумата на дивидента се отнася към допълнителните резерви.

Банката е формирала специален компонент "Резерв по финансови активи на разположение за продажба" на собствения капитал, към който се акумулират всички нереализирани печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност на държаните финансови активи на разположение за продажба, налични към края на всеки отчетен период. Тези печалби и загуби се трансферират към текущите печалби и загуби при продажба/падеж на съответните ценни книжа и/или при трайна обезценка. Резервът по финансови активи на разположение за продажба е представен нетно от данъци. Към 31.12.2015 г., този резерв е положителна величина в размер 578 хил. лв. (31.12.2014 г.: 17 хил. лв. – отрицателна величина).

**БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД**  
**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**  
**ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015**  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ**

	2015	2014
<b>Условни задължения</b>		
Банкови гаранции и акредитиви	77,771	67,470
в т.ч. с парично покритие	(2,284)	(278)
Акредитиви, открити със заемни средства, отчетени като кредитен ангажимент	-	(2,654)
Провизии по гаранции	(1,468)	(1,941)
	<u>74,019</u>	<u>62,597</u>
<b>Неотменяеми ангажименти</b>		
Неувоен размер на разрешени кредити	100,408	54,096
в т.ч. акредитиви, открити със заемни средства	-	2,654
Участие в инвестиционна програма SIA	1,804	-
Непоискана част от номинал на акции на ЕИФ	4,694	4,694
	<u>106,906</u>	<u>58,790</u>
	<u>180,925</u>	<u>121,387</u>

През последното тримесечие на 2008 г., на база Закона за Българската банка за развитие е започнало преминаването на дейността по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) към Национален гаранционен фонд ЕАД – дъщерно дружество на Банката. Въз основа на този закон и Решение № 309/3.05.2007 г. на МС е извършено предоговаряне в срок до една година (до м. май 2009 г.) с всяка от банките - партньори по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" към МТСП за замяна на обезпечението от депозити на МТСП с банкови гаранции от Българската банка за развитие АД. С размера на освободените държавни средства по проекта е увеличен капиталът на Българската банка за развитие АД и респ. на Националния гаранционен фонд ЕАД.

Към 31.12.2015 г., Банката има сключени споразумения със седем банки-партньори и издадени гаранции на стойност 3,262 хил. лв. (31.12.2014 г.: седем банки-партньори и гаранции на стойност 5,107 хил. лв.).

На 17.07.2015 г., Българска банка за развитие АД подписа Договор за управление на средства с ЕИФ за присъединяване към инвестиционната програма SIA (SIA - Social Impact Accelerator) на ЕИФ за дялови участия в социални венчър фондове, с участие от 1 млн. евро и период на инвестиране на ангажимента до 5 години. Програмата SIA е с цел да се инвестира в малки и средни предприятия със значимо социално въздействие. Мениджър на Програмата е ЕИФ. Към 31.12.2015 г. са направени две капиталови вноски по инициативата в размер на 78 хил. евро с левова равностойност 152 хил. лв. (Бележка 20).

През 2015 г. Банката стартира нова програма за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес с максимален размер 150,000 хил.лв. Програмата предвижда възможност ББР да поема част от риска по предоставени от банки-партньори кредити за бизнеса в размер до 30% от стойността на отделните подзаеми. Към 31.12.2015 г. Банката е сключила споразумения с пет банки - партньори и размерът на формирания портфейл от гаранции е 1,211 хил. лв.

**Характер на инструментите и кредитен риск**

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към края на отчетния период, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на обичайните банкови гаранции са над 100% и представляват основно блокирани депозити в Банката, ипотекирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на Банката. При възникване на условия за активиране на издадена гаранция, Банката преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.



### 36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

#### *Характер на инструментите и кредитен риск (продължение)*

Издадените от Банката гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от Банката, извършеното плащане от нея не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на ББР.

Невнесената част от номинала на притежаваните от Банката акции на Европейския инвестиционен фонд става дължима за плащане след специално решение за целта на Общо събрание на акционерите на фонда. До датата на издаване на настоящия отчет не е взимано такова решение.

### 37. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

	2015	2014
Парични средства в каса (Бележка 16)	87	89
Разплащателни сметки при Централната банка (Бележка 16)	343,719	387,082
Вземания от банки с оригинален матуритет до 3 месеца	<u>77,331</u>	<u>250,215</u>
	<u>421,137</u>	<u>637,386</u>

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА**

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид свързаност</i>
Министерство на финансите	Основен собственик на Банката от името на държавата
Национален гаранционен фонд ЕАД	Дъщерно дружество
Микрофинансираща институция ЕАД	Дъщерно дружество
Военномедицинска академия	Дружество под общ контрол от държавата
Агенция Пътна Инфраструктура	Дружество под общ контрол от държавата
Българска агенция за експортно застраховане ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Холдинг БДЖ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Национална електрическа компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
БУЛГАРГАЗ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български институт за стандартизация	Дружество под общ контрол от държавата
Южен Поток България АД	Дружество под общ контрол от държавата
Транспортно строителство и възстановяване ДП	Дружество под общ контрол от държавата
Ай Си Джи Би АД	Дружество под общ контрол от държавата
ДФ Земеделие	Дружество под общ контрол от държавата
Български енергиен холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Българска независима енергийна борса ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Кинтекс ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Енергийна инвестиционна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Център за градска мобилност	Дружество под общ контрол от държавата
Фонд Мениджър за Финансови Инструменти в България	Дружество под общ контрол от държавата
Водоснабдяване и канализация ЕООД Пловдив	Дружество под общ контрол от държавата
Мини Марица Изток ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата

В таблицата по-горе са оповестени дружества, с които Банката е извършила транзакции през отчетния период.

**Разчетите със свързани лица в отчета за финансовото състояние са:**

<b>Активи</b>		<b>2015</b>	<b>2014</b>
<b>Дружество/лице</b>	<b>Вид разчет</b>		
Министерство на финансите	Ценни книжа на разположение за продажба	214,481	176,929
Национален гаранционен фонд ЕАД	Други активи	-	2
Дружества под общ контрол на държавата	Предоставени кредити и аванси на клиенти	95,451	-
<b>Общо за дъщерни дружества</b>		<b>-</b>	<b>2</b>
<b>Пасиви</b>			
<b>Дружество/лице</b>	<b>Вид разчет</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Национален гаранционен фонд ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	128,020	286,571
Министерство на финансите	Други привлечени средства	17,856	18,006
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	943	2,193
Дружества под общ контрол на държавата	Задължения към клиенти по депозити	451,659	404,575
<b>Общо за дъщерни дружества</b>		<b>128,963</b>	<b>288,764</b>

**38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

*Сделките със свързани лица са:*

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид взаимоотношение</i>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Министерство на финансите	Приходи от такси и комисиони	68	70
	Приходи от лихви	1,581	1,308
	Разходи за лихви	(172)	(199)
Национален гаранционен фонд ЕАД	Приходи от такси и комисиони	2	3
	Разходи от такси и комисиони	-	(10)
	Приходи от лихви	10	73
	Разходи за лихви	(226)	(34)
	Приходи от наем	54	74
	Приходи от дивиденди	1,115	-
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Приходи от такси и комисиони	3	3
	Приходи от лихви	-	139
	Разходи за лихви	(33)	(30)
	Приходи от наем	9	-
	Приходи от дивиденди	41	376
	Други разходи за дейността	-	(20)
<b>Общо приходи от сделки с дъщерни дружества</b>		<b>1,234</b>	<b>668</b>
<b>Общо разходи за сделки с дъщерни дружества</b>		<b>(259)</b>	<b>(94)</b>
Дружества под общ контрол на държавата	Приходи от лихви	1,521	-
	Приходи от такси и комисиони	344	90
	Разходи за лихви	(121)	(160)

*Условни задължения и ангажименти със свързани лица:*

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид</i>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Национален гаранционен фонд ЕАД	Неусвоен размер на разрешен кредит	23,000	23,000
Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД	Издадени банкови гаранции	2	2
Дружества под общ контрол на държавата	Неусвоен размер на разрешени кредити	18,730	-
<b>Общо за дъщерни дружества</b>		<b>23,002</b>	<b>23,002</b>

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД  
БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ  
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2015  
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

*Отношения с ключов управленски персонал:*

<b>Разчети с ключов управленски персонал</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Задължения към клиенти по привлечени депозити	299	47
Задължения за възнаграждения	11	7
Предоставени кредити и аванси на клиенти	212	210
<b>Сделки с ключов управленски персонал</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Възнаграждения и социално осигуряване	1,691	1,174
Разходи за лихви	(2)	(1)
Приходи от лихви	9	10

**39. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА**

Не са налице събития след датата на отчета, които изискват корекции или допълнителни оповестявания във финансовия отчет.